

DYNOWSKI

KWARTALNIK SAMORZĄDOWY

Miasto Dynów

NUMER 1/4

STYCZEŃ-GRUDZIEŃ 2020

ISSN 2543-8948

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Obwodnica Dynowa

Zdjęcie ze zbiorów UM Dynowa

Szanowni Czytelnicy Dynowskiego Kwartalnika Samorządowego (DKS),

mimo trudnego czasu epidemii oddajemy w Państwa ręce kolejny numer naszej gazety. Z uwagi na pandemię w 2020 roku władze samorządowe wraz z Redakcją zmuszone zostały by nie wydawać DKS-u kwartalnie. Niemniej życie nadal się toczy i trzeba powoli próbować wracać do rzeczywistości, w tym również powrócić do pracy przy wydawaniu gazety.

W Dynowie dzieje się wiele, zarówno w Urzędzie Miasta jak i w innych instytucjach pomimo obostrzeń podejmowanych jest wiele ważnych i potrzebnych działań.

Obecny DKS jest więc w zasadzie podsumowaniem 2020 roku. Znajdziecie w nim Państwo informację o pracy władz samorządowych, instytucji kultury i edukacji. Nie zabraknie też ciekawostek historycznych.

Droży Państwo, z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia składamy Wam wszystkim, w imieniu własnym oraz całej Redakcji, najlepsze życzenia zdrowia i pomyślności. Niech Boże Dziecię napełni nasze serca spokojem, wzajemnym szacunkiem i życzliwością. W Nowym 2021 Roku niech się spełnią plany, życzenia. Niech przyniesie nam przede wszystkim normalne i zdrowe czasy, pokój dla świata i pokój w naszych sercach.

Życzymy przyjemnej lektury

**Grażyna Paździorny
Michał Zięzio**

Redaktorzy Naczelni Dynowskiego Kwartalnika Samorządowego

*„Aby Świąta Bożego Narodzenia były Bliskością i Spokojem,
a Nowy Rok – Dobrym czasem”.*
Konstanty Ildefons Gałczyński

Szanowni Mieszkańcy Dynowa Droży Czytelnicy Dynowskiego Kwartalnika Samorządowego

*Przed nami najpiękniejszy moment w roku - czas Bożego Narodzenia,
gdy Chrystus przychodzi na świat i staje się radością każdego z nas.
To czas niezwykle wypełniony tradycją i rodzinnym ciepłem.*

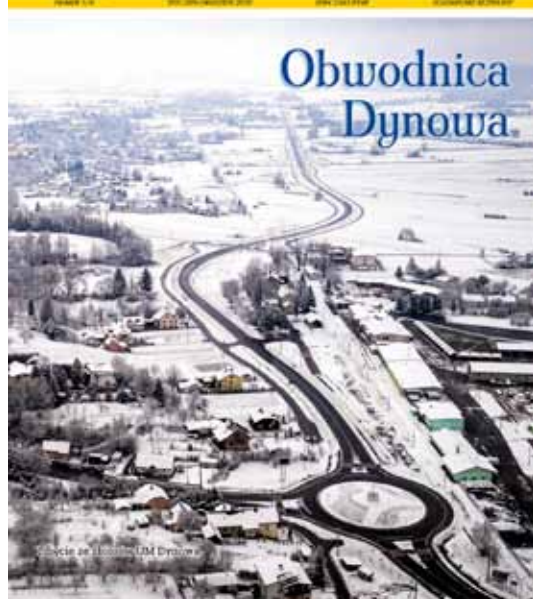
*Życzymy Wam, aby zbliżające się święta były pięknym, niezapomnianym czasem
spędzonym w gronie najbliższych, w zdrowiu, radości, bez zmartwień i trosk.*

*Niech te świąteczne dni przepełnione będą wzajemną życzliwością i spokojem w sercach,
a także niech wniosą w Wasze życie optymizm, ufność oraz wytrwałość.*

*W nadchodzącym Nowym Roku 2021 życzymy Wszystkim dużo zdrowia,
pomyślności, pogody ducha, Bożej opieki, spełnienia marzeń
i realizacji wszelkich zamierzeń. Niech Nowy Rok spełni pokładane w nim nadzieje.*

Przewodniczący Rady Miasta Dynów
Roman Mryczko

Burmistrz Miasta Dynów
Zygmunt Frańczak

DYNOWSKI KWARTALNIK SAMORZĄDOWY

Wydawca:

Gmina Miejska Dynów
ul. Rynek 2, 36-065 Dynów
e-mail: urząd_miasta@dynow.pl

Siedziba Redakcji:

ul. Rynek 2, 36-065 Dynów

Redaktorzy Naczelni:

Michał Zięzio, Grażyna Paździorni
e-mail: dksum@op.pl

Realizacja wydawnicza i druk:

Nasza Drukarnia
Justyna Adamiec
tel. kom. 506 792 965
biuro@naszadrukarnia.eu

Spis treści:

Urząd Miejski Dynów Burmistrz Miasta informuje.....	4
Inwestycje i remonty drogowe	8
Dofinansowanie w ramach programu „Zdalna Szkoła” i „Zdalna Szkoła+”.....	12
Program Stypendialny Gminy Miejskiej Dynów	12
System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Dynowa.....	12
Bogusław Kędzierski - Wystawa Pośmiertna	14
Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie Podsumowanie 2020 roku.....	15
Pół wieku razem na dobre i na złe	16
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie.....	16
Żłobek Miejski w Dynowie	17
Przedszkole Miejskie w Dynowie	18
Z życia Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Twórców Niepodległej Polski w Dynowie.....	19
Rok 2020 w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2 w Dynowie z Oddziałem Przedszkolnym.....	21
Szkoła Muzyczna I stopnia w Dynowie	22
Projekt „Daleko do miasta” oraz wydarzenia kulturalne w ramach Plenerowego Domu Kultury organizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie	23
I plener rzeźbiarski im. Bogusława Kędzierskiego – podsumowanie.....	24
Spacery fotograficzne	25
Widowisko „Dynowskie Sobótki”	26
Konferencja „Małe miasta. Dom polski” - podsumowanie.....	28
Plenerowy Dom Kultury nad Sanem.....	29
„Pogórzańska Nuta 2020”	29
Nowe czasy – nowe wyzwania	30
Wielka Synagoga w Dynowie. Próba rekonstrukcji	32
„Dynowska Stara Kuźnia zaprasza miłośników przeszłości” ..	36

Urząd Miejski Dynów

Burmistrz Miasta informuje

I. Projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej

Projekty zakończone w 2020 r.:

1. Projekt pn. **Poprawa infrastruktury ściekowej w Gminie Miejskiej Dynów – budowa kanalizacji sanitarnej – etap III wraz z budową, przebudową i rozbudową miejskiej oczyszczalni ścieków w Dynowie**

Gmina Miejska Dynów w odpowiedzi na ogłoszony nabór wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Działania 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 złożyła do Urzędu Marszałkowskiego wniosek o dofinansowanie przedmiotowego projektu. Projekt przeszedł pozytywnie ocenę techniczną, formalną i merytoryczną i został wybrany przez Zarząd Województwa Podkarpackiego do dofinansowania ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W 2017 r. Burmistrz Miasta Dynów – Zygmunt Frańczak, przy kontrasygnacie Skarbnik Gminy – Renaty Potocznej podpisali umowę o dofinansowanie projektu.

Projekt został zakończony i rozliczony.

Wykonawca robót – Konsorcjum Firm:

- Przedsiębiorstwo Budowlane „BUDOMONT” Sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie przy ul. Przy Torze 1, (Lider Konsorcjum Firm)
 - P.P.H. EKO-SYSTEM POLSKA z siedzibą w Tajęcinie 112, 36-002 Jasionka, (Partner Konsorcjum Firm)
- Umowa na roboty budowlane została podpisana w dniu 9 sierpnia 2017 r. z późniejszymi zmianami.

Zakres rzeczowy obejmował:

- 1) budowę sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej w Dynowie, o łącznej długości 16,9 km, zlokalizowanej przy ul. Łaziennej, część ulicy Piłsudskiego, Wąskiej, Wuśki, Głębokiej, Rogozów, Jakłów, Kolejowej, Płazowej, Karólówka, Gruntowej, Żurawiec, Kaniowiec,
- 2) budowę siedmiu przepompowni ścieków,
- 3) budowę, przebudowę i rozbudowę istniejących obiektów i instalacji na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Dynowie przy ul. Błonie oraz budowę nowych obiektów wraz z infrastrukturą techniczną (m.in. zostały wybudowane następujące obiekty: osadniki wstępne, osadniki wtórne, komora napowietrzania, komora pomiarowa, poletka osadowe, wiata na osad, silos na wapno z fundamentem, stanowisko zlewnie ścieków dowożonych, komora przelewowa (przelew burzowy), budynek techniczny, pompownia wody technologicznej, przebudowano budynek socjalno – administracyjny).

Inwestycja obejmowała również budowę około 247 przyłączy do budynków (zgodnie z protokołami przekazanymi przez Wykonawcę), co stanowiło koszt niekwalifikowany projektu.

Inwestycja została zakończona, odebrana protokolarnie końcowo od Wykonawcy i przekazana do eksploatacji Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Dynowie, w dniu 21.01.2020 r.

Na dzień dzisiejszy zarówno Miejska Oczyszczalnia Ścieków w Dynowie jak i wybudowana kanalizacja sanitarna posiadają wymagane zezwolenia pozwalające na ich użytkowanie.

Wartość projektu ogółem: 15 742 002,34 zł
Koszty kwalifikowane: 11 045 245,51 zł
Dofinansowanie ze środków UE: 9 388 458,66 zł (85 % kosztów kwalifikowanych) + odzyskany podatek VAT: 2 072 597,12 zł, razem: 11 461 055,78 zł

Wkład własny wraz z kosztami niekwalifikowanymi : 6 353 543,68 zł

w tym

1. Roboty budowlane – 15 510 300,00 zł.
2. Sprawowanie nadzoru inwestorskiego – 179 725,00 zł.
3. Sprawowanie nadzoru autorskiego – 65 376,00 zł.

Koszty poniesione w 2020 r.: 4 824 839,13 zł

Miejska Oczyszczalnia Ścieków w Dynowie. Fot. z archiwum ZDI Oddział Rzeszów

Projekt pn. „Poprawa infrastruktury ściekowej w Gminie Miejskiej Dynów – budowa kanalizacji sanitarnej – etap III wraz z budową, przebudową i rozbudową miejskiej oczyszczalni ścieków w Dynowie” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

2. Projekt pn. **„Zakup wozu strażackiego wraz z wyposażeniem montowanym na stałe dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Dynowie (ul. Szkolna)”**

Gmina Miejska Dynów w 2019 r. w odpowiedzi na ogłoszony nabór w ramach Osi priorytetowej IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, Działanie 4.1 Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, złożyła do Urzędu Marszałkowskiego wniosek o dofinansowanie projektu pn.: „Zakup wozu strażackiego wraz z wyposażeniem montowanym na stałe dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Dynowie (ul. Szkolna)”. Jednym z warunków formalnych naboru wniosków była przynależność jednostki OSP do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Projekt przeszedł pozytywnie trójstopniową ocenę i został wybrany przez Zarząd Województwa Podkarpackiego do dofinansowa-

nia ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

17 grudnia 2019 r. Burmistrz Miasta Dynów – Zygmunt Frańczak, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy – Renaty Potocznej, podpisali umowę o dofinansowanie niniejszego projektu.

W ramach projektu Gmina Miejska Dynów zakupiła lekki samochód ratowniczo-gaśniczy marki Opel Movano z wyposażeniem standardowym do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczych i usuwania skutków katastrof lub poważnych awarii, z napędem 4x4 dołączanym ręcznie, czterodrzwiową przeszkloną kabiną z zabudową o konstrukcji szkieletowej. Samochód wyposażony jest m. in. w wyciągarkę elektryczną, hak holowniczy, urządzenie gaśnicze wodno-pianowe z pompą o wydajności max. 303 l/m, teleskopowy maszt oświetleniowy wyposażony w lampy LED.

Wartość projektu ogółem po przetargu: 232 199,40 zł

Wydatki kwalifikowane: 199 924,20 zł

Dofinansowanie ze środków UE: 169 395,76 (84,73 %)

Wkład własny wraz z kosztami niekwalifikowanymi: 62 803,64 zł

Samochód wraz z wyposażeniem, który zakupiono we wrześniu 2020 r., Gmina Miejska Dynów przekazała Ochotniczej Straży Pożarnej w Dynowie (ul. Szkolna) w nieodpłatne użytkowanie.

Cele ogólne projektu to: poprawa poziomu bezpieczeństwa w Gminie Miejskiej Dynów pod względem zagrożeń naturalnych i technologicznych oraz poprawa warunków życia mieszkańców. Celem bezpośrednim jest poprawa stanu przygotowania miasta Dynów do podejmowania działań ratowniczych w sytuacjach zagrożeń wynikających ze zmian klimatu oraz katastrof technicznych i komunikacyjnych.

Fot. D. Niedzielski

Projekt pn. „Zakup wozu strażackiego wraz z wyposażeniem montowanym na stałe dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Dynowie (ul. Szkolna)” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Projekty rozpoczęte w 2020 r.:

1. Projekt pn. „Budowa i przebudowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej – etap II i modernizacja miejskiej stacji uzdatniania wody w Dynowie”

Burmistrz Miasta Dynów Zygmunt Frańczak wraz ze Skarbnikiem Gminy Renatą Potoczną w dniu 28 lutego br. podpisali umowę na dofinansowanie projektu ze środków Unii Europejskiej na budowę i przebudowę miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej – etap II i doposażenie miejskiej stacji uzdatniania wody w Dynowie.

W 2018 r. Gmina Miejska Dynów w odpowiedzi na ogłoszony nabór w ramach osi priorytetowej IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa, Poddziałanie 4.3.2 Zaopatrzenie w wodę w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata

2014-2020, złożyła do Urzędu Marszałkowskiego wniosek o dofinansowanie projektu pn.: „Budowa i przebudowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej – etap II i modernizacja miejskiej stacji uzdatniania wody w Dynowie”. Projekt przeszedł pozytywnie wszystkie oceny i został wybrany przez Zarząd Województwa Podkarpackiego do dofinansowania ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Przedmiotem projektu jest budowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej – etap II, zakup wyposażenia do miejskiej stacji uzdatniania wody w Dynowie oraz wykonanie monitoringu studni głębinowych. Inwestycja polega na rozbudowie istniejących na terenie miasta Dynów sieci wodociągowych magistralnych oraz sieci wybudowanej w ramach pierwszego etapu rozbudowy.

Wykonawca robót:

Usługi Budowlane „WELKO” Ewelina Pelc, z siedzibą w Kosinie 750, 37-112 Kosina.

Umowa o wykonanie robót budowlanych została zawarta z Wykonawcą w dniu 28 lipca 2020r.

Umowny termin zakończenia robót: 20 września 2021 r.

Umowna wartość robót budowlanych to: 1 107 000,00 zł brutto

Zakres rzeczowy zamówienia obejmuje budowę sieci wodociągowej o średnicach: Ø50, Ø90, Ø110 i łącznej długości 8 748 mb.

Przekazanie placu budowy nastąpiło w dniu 26.08.2020 r. Zgodnie z harmonogramem roboty związane z budową wodociągu prowadzone są w Rejonie I i obejmują następujące ulice: Piłsudskiego, Zielona, Ożoga, Szkolna, Strażacka i Jana Pawła II.

W dalszej kolejności roboty będą prowadzone odpowiednio:

- 1) Rejon III obejmujący ulice: Matejki, Witosa, Ks. Piotra Skargi, Słowackiego, Konopnickiej, Sienkiewicza,
- 2) Rejon II obejmujący ulice: Grunwaldzka, Ogrodowa, Słoneczna, Połna.

Po wykonaniu przez Gminę głównej sieci wodociągowej, mieszkańcy będą mieli możliwość podłączenia się do nowo wybudowanej sieci. Przyłącza będą wykonywane przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie natomiast ich realizacja będzie finansowana przez mieszkańców, którzy wykażą chęć podłączenia do sieci.

Całkowita wartość projektu po przetargu: 1 107 196,80 zł

Wydatki kwalifikowane: 885 974,38 zł

Dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (85 % kosztów kwalifikowanych): 753 078,21 zł

Wkład własny wraz z kosztami niekwalifikowanymi: 354 118,59 zł

Celem bezpośrednim projektu jest zwiększenie odsetka mieszkańców Dynowa korzystających z systemu zaopatrzenia w wodę o wysokich parametrach fizyko-chemicznych i przede wszystkim zwiększenie dostępności korzystania z wodociągów miejskich, co jest szczegól-

Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

Fot z archiwum UMWP w Rzeszowie

nie istotne ze względu na pojawiające się coraz częściej susze. Do celów ogólnych należą: racjonalizacja kosztów zaopatrzenia w wodę pitną o znanych, wysokich parametrach, ograniczona zachorowalność na choroby związane ze stosowaniem wody o niekorzystnym składzie fizykochemicznym i bakteriologicznym, poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej, wzrost konkurencyjności i atrakcyjności społeczno-gospodarczej Dynowa i całego regionu Podkarpacia oraz poprawa jakości życia mieszkańców naszego miasteczka.

O kolejnych działaniach związanych z inwestycją mieszkańcy będą informowani na bieżąco na stronie internetowej Miasta Dynów www.dynow.pl i w Dynowskim Kwartalniku Samorządowym.

Projekt pn. „Budowa i przebudowa miejskiej rozdzielczej sieci wodociągowej – etap II i modernizacja miejskiej stacji uzdatniania wody w Dynowie” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Projekty z podpisaną umową o dofinansowanie:

1. Projekt pn. „Rozwijanie infrastruktury społecznej przeznaczonej na działalność kulturalną poprzez przebudowę budynku OSP w Dynowie polegającą na przebudowie dachu”

W odpowiedzi na ogłoszony przez Lokalną Grupę Działania „Pogórze Przemysko-Dynowskie” nabór wniosków na operacje w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 Gmina Miejska Dynów złożyła wniosek o dofinansowanie zadania pn. „Rozwijanie infrastruktury społecznej przeznaczonej na działalność kulturalną poprzez przebudowę budynku OSP w Dynowie polegającą na przebudowie dachu”.

Złożony przez Gminę wniosek został oceniony pozytywnie i w dniu 5 sierpnia 2020 r. została podpisana z Zarządem Województwa Podkarpackiego umowa o dofinansowanie.

Przedmiotem projektu jest przebudowa dachu budynku OSP zlokalizowanego przy ul. Szkolnej 7 w Dynowie. Zadanie ma na celu wymianę pokrycia dachowego oraz wydłużenie okapów połączy dachowej z powodu wybrakowanego i zużytego istniejącego pokrycia z dachówki ceramicznej (znaczna degradacja biologiczna, uszczerbione elementy dachówki, przeciekanie), co powoduje zalewanie przez wody opadowe wykonanej elewacji budynku, a przeciekająca przez dach woda powoduje zamakanie stropu budynku.

Zakres przebudowy obejmuje kondygnację strychu w zakresie konstrukcji dachu budynku i wieży widokowej wraz z pokryciem.

W skład robót budowlanych wchodzi:

- rozbiórka istniejącego pokrycia dachowego wraz z łatami, obróbkami blacharskimi, rynnami,
- wzmocnienie konstrukcji dachu oraz wymianę zużytych elementów drewnianych więźby dachowej,
- przebudowa konstrukcji dachu przez wydłużenie okapów,
- wymiana pokrycia dachowego na blachę na rąbek stojący wraz z położeniem warstwy wiatroizolacyjnej, kontrłat i deskowania pełnego – pokrycie dachu wraz z wieżą – 619,3 m²
- wymiana rynien i rur spustowych odprowadzających wody opadowe z połączy dachowej,
- wykonanie podbitki okapu, przemurowanie kominów z cegły klinkierowej ponad połączy dachową, docieplenie kominów poniżej połączy dachowej, wykonanie okuć, fartuchów przy kominach,
- wymiana okien znajdujących się w połączy dachowej,
- naprawa posadzki na poddaszu po wykonanych robotach.

Budynek ten jest budynkiem użyteczności publicznej. Na I piętrze zlokalizowana jest sala widowiskowa ze sceną i zapleczem przeznaczo-

nym na organizowanie wydarzeń kulturalnych: prób orkiestry i kapel, widowisk teatralnych, koncertów, konkursów, przeglądów artystycznych, prelekcji. Ze względu na obecny niezadawalający stan techniczny budynku (dach w bardzo złym stanie technicznym) wydarzenia kulturalne organizowane są rzadko. Przeprowadzenie przebudowy dachu pozwoli na regularną organizację w tym miejscu imprez i stworzenie spójnej oferty kulturalnej oraz możliwości aktywnego spędzania czasu w szczególności dla osób młodych i seniorów. Stworzenie odpowiednich warunków do prowadzenia działalności poszerzy możliwości tworzenia ciekawych inicjatyw kulturalnych w Dynowie.

Wartość ogółem projektu: 393 573,42 zł

Koszty kwalifikowane (38,18% – powierzchnia pod działalność kulturalną): 150 300,00 zł

Dofinansowanie (63,63 % kosztów kwalifikowanych): 95 635,00 zł

Wkład własny (36,37 % kosztów kwalifikowanych + koszty niekwalifikowane): 297 938,42 zł

Koszty niekwalifikowane: 243 273,42 zł (61,82 % dachu niekwalifikowane)

Zakończenie robót budowlanych planowane jest na II kwartał 2022 r.

Projekt pn. „Rozwijanie infrastruktury społecznej przeznaczonej na działalność kulturalną poprzez przebudowę budynku OSP w Dynowie polegającą na przebudowie dachu” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”

II. Projekty dofinansowane ze środków krajowych:

1. „Budowa kanalizacji sanitarnej pod dnem rzeki San wraz z budową kanalizacji sanitarnej w części ulicy Bartkówka w Dynowie i podłączeniem budynków użyteczności publicznej.”

W dniu 10 września 2020 r. Burmistrz Miasta Dynów Zygmunt Frańczak wraz ze Skarbnikiem Gminy Renatą Potoczna podpisał z Zarządem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie umowę na dofinansowanie zadania inwestycyjnego pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej pod dnem rzeki San wraz z budową kanalizacji sanitarnej w części ulicy Bartkówka w Dynowie i podłączeniem budynków użyteczności publicznej”.

Przedmiotowe zadanie obejmuje wybudowanie przejścia pod dnem rzeki San, przepompowni oraz podłączenie dwóch ważnych dla społeczności lokalnej budynków użyteczności publicznej tj. budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 przy ul Bartkówka i budynku Ochotniczej Straży Pożarnej Bartkówka.

Wybudowanie przejścia pod dnem rzeki San umożliwi skanalizowanie ulicy Bartkówka położonej nad prawym brzegiem Sanu. Bez realizacji tego zadania technicznie nie jest możliwe skanalizowanie tej części Dynowa – jednego z większych osiedli miasta, które zamieszkuje ponad 900 osób.

Realizacja zadania zapewni możliwość przyszłego odprowadzenia ścieków sanitarnych z tego terenu do przepompowni ścieków, a następnie przerzucenie ich pod dnem rzeki San do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Dynowa.

Wykonawca robót:

Usługi Budowlane „WELKO” Ewelina Pelc, z siedzibą w Kosinie 750, 37-112 Kosina.

Umowa o wykonanie robót budowlanych została zawarta z Wykonawcą w dniu 19 sierpnia 2020 r.

Umowny termin zakończenia robót: 30 listopada 2020 r.

Zakres rzeczowy zamówienia obejmuje:

Budowę kanalizacji sanitarnej pod dnem rzeki San wraz z budo-

wą kanalizacji sanitarnej w części ul. Bartkówka w Dynowie i podłączeniem budynków użyteczności publicznej (budynki szkoły podstawowej oraz budynki OSP) obejmująca wykonanie przedmiotu umowy zgodnie z podziałem zadań:

- 1) Budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej o średnicy Ø90 mm wraz z włączeniem do istniejącej kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o łącznej długości 504,00 mb,
- 2) Budowa przepompowni ścieków Ø1500 mm (1 sztuka),
- 3) Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej Ø200 mm o łącznej długości 167,00 mb.

Roboty budowlane zostały zakończone, trwa odbiór i rozliczenie inwestycji.

Koszt całkowity zadania: 676 500,00 zł brutto

Dofinansowanie z WFOŚiGW w Rzeszowie: 250 000,00 zł

Podłączenie budynków użyteczności publicznej do systemu kanalizacji sanitarnej na terenie miasta zwiększy komfort życia osób, które obecnie korzystają z tych budynków.

Wybudowanie przejścia pod dnem rzeki San pozwoli na podłączenie do kanalizacji sanitarnej budynków użyteczności publicznej, a w przyszłości na wzrost ilości gospodarstw domowych podłączonych do systemu kanalizacyjnego na terenie miasta. Wyposażenie nieuzbrojonego dotąd obszaru Dynowa w sieć kanalizacyjną zwiększy komfort życia zarówno obecnych mieszkańców obszaru, jak i jej atrakcyjność jako potencjalnego miejsca zamieszkania. Obszar ten będzie postrzegany jako bardziej atrakcyjny do osiedlenia się.

Wiertnica podczas przewiertu pod Sanem.
Fot. M. Ulanowska

III. Inwestycje zrealizowane z budżetu miasta

1. Wykonanie robót związanych z remontem podłogi w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Dynowie przy ul. Szkolnej (I piętro)

Wykonawca robót:

Usługi Stolarskie Tomasz Skiba, z siedzibą w Wyręby 35, 36-065 Dynów

Umowa o wykonanie robót budowlanych została zawarta z Wykonawcą w dniu 5 listopada 2020 r.

Umowny termin zakończenia robót: 14 grudnia 2020 r.

Wartość robót to: 29 692,20 zł. brutto.

Zakres rzeczowy obejmuje:

- 1) remont istniejącej podłogi drewnianej (parkiet) o powierzchni 225,00 m², polegający na cyklinowaniu istniejącego parkietu wraz z olejowaniem i wymianą listew przypodłogowych,
 - 2) wykonanie nowej podłogi z parkietu o powierzchni 60,00 m² na scenie znajdującej się przy sali widowiskowej.
- Roboty budowlane zostały zakończone, trwa ich odbiór i rozliczenie.

IV. Opracowywane dokumentacje projektowe

1. Budowa linowego placu zabaw przy ul. Bartkówka w Dynowie w ramach Budżetu Obywatelskiego na rok 2020.

Wykonawca dokumentacji projektowej:

Biuro Usług Projektowych „SKALA” Stanisław Najdecki, z siedzibą w Iskrzyni, ul. Słoneczna 84, 38-422 Iskrzynia.

Umowa o wykonanie prac projektowych została zawarta w dniu 30 czerwca 2020 r.

Umowny termin zakończenia umowy: 15 grudnia 2020 r.

Koszt opracowania dokumentacji projektowej to: 13 653,00 zł brutto.

Zakres rzeczowy zamówienia obejmuje opracowanie dokumentacji projektowej na budowę placu zabaw, uwzględniający lokalizację i charakterystykę urządzeń, miejsca parkingowe, dojazd do placu zabaw, ogrodzenie placu oraz inne obiekty w tym ławeczki, kosze na śmieci, tablice informacyjne.

Po opracowaniu dokumentacji projektowej możliwa będzie realizacja tego zadania.

Trwają prace projektowe.

2. Opracowanie dokumentacji projektowej obejmującej budowę kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Igioza w Dynowie.

Wykonawca dokumentacji projektowej:

Usługi Techniczno – Inwestycyjne Henryk Wałek, z siedzibą w Malawa 55, 36-007 Krasne

Umowa o wykonanie prac projektowych została zawarta w dniu: 30 października 2020 r.

Umowny termin zakończenia umowy: 26 lutego 2021 r.

Koszt opracowania dokumentacji projektowej to: 21 600,00 zł brutto.

Rozpoczęto prace projektowe.

V. Promocja

Miasto wydało książkę pt. „Bogusław Kędziński. Artysta z Dynowa”

Pod koniec listopada br. ukazała się książka o zmarłym rok temu znakomitym artyście rzeźbiarzu, który żył i tworzył w Dynowie – Bogusławie Kędzińskim.

„Bogusław Kędziński był rzeźbiarzem. Był artystą. Był więc kimś, kto widzi więcej, czuje więcej, więcej potrafi opowiedzieć.

Kimś, kto umie z szarzyzny codzienności wyłuskać jakiś ważny składnik – jakąś cząstkę, fragment, ułomek zgoła – i zatrzymawszy się nad nim, zastanowiwszy, przetworzyć go w dzieło sztuki. W rzeźbę: która jednego skłoni do zadumy, drugiego do refleksji, trzeciego do radości względnie smutku (wszak różne są bliźnich asocjacje, a i reakcje – także różne), ale nikomu wrażliwemu nie pozwoli wzruszyć obojętnie ramionami. I przejść – mimo.”

/fragment książki/

Tekst: Waldemar Bałda

Opracowanie redakcyjne: Anna Baran-Michalak

Konsultacje: Maria Radoń, Józef Stolarczyk

Zdjęcia: Archiwum domu rodzinnego Kędzińskich, Anna Baran-Michalak, Tomasz Dębiec, Daniel Gąsecki, Róża Kędzińska, Grzegorz Kijanka, Jan Prokop, Jacek Stankiewicz, Zdzisław Świeca

Książka powstała z inicjatywy i na zlecenie Urzędu Miejskiego w Dynowie, natomiast za opracowanie graficzne, skład i przygotowanie do druku odpowiadało Wydawnictwo Edytorial z Rzeszowa.

Zapraszamy Państwa do lektury.

Zygmunt Frańczak
Burmistrz Miasta Dynów

Inwestycje i remonty drogowe

1. Drogi wojewódzkie - Obwodnica Dynowa.

O budowę obwodnicy od wielu lat zabiegały władze Dynowa oraz Mieszkańcy, dla których ruch samochodowy przez centrum Dynowa stanowił bardzo dużą uciążliwość. Dynowianie protestowali na zebraniach oraz poprzez blokadę drogi wojewódzkiej.

W 2016 r. inwestycję tę ujęto w planach Województwa Podkarpackiego, a wybudowano do roku 2020.

Poniżej przypomnę Państwu najważniejsze etapy działań prowadzących ostatecznie do realizacji przedmiotowej inwestycji.

2011 r.

Etap I – określenie lokalizacji możliwych korytarzy dla przeprowadzenia trasy drogowej o ustalonych parametrach technicznych. Na koszt Miasta (**147 600,00 zł**) została opracowana wariantowa koncepcja przebiegu obwodnicy Dynowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska. Na tym etapie zostały wykluczone rozwiązania nierealne technicznie, nie w pełni bezpieczne, wątpliwe ekonomicznie i najmniej korzystne przyrodniczo i społecznie.

Etap II – opracowanie prognozy ruchu, sformułowanie technicznych rozwiązań wariantowych, obliczenie wskaźników oceny i rekomendacja wariantu do podjęcia decyzji.

2012 r.

Etap III – opracowanie materiałów niezbędnych do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach; opracowane warianty zostały przedstawione zarówno Zamawiającemu (Urząd Marszałkowski) oraz Zarządcy Drogi, a także władzom i Mieszkańcom Dynowa. Po wyborze wariantu i opracowaniu materiałów do decyzji środowiskowej Gmina Miejska Dynów wszczęła postępowanie w sprawie jej uzyskania. Najważniejsza opinia w tej sprawie pochodziła od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, który 19 marca 2012 r. narzucił opracowanie przez Inwestora inwentaryzacji przyrodniczej i sporządzenie na jej podstawie raportu oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym Gmina Miejska Dynów podpisała umowę z firmą ARCADIS sp. z o.o., Warszawa, ul. Puławska 182, na opracowanie w/w inwentaryzacji za kwotę **34 400,00 zł**. Inwentaryzację zgodnie z wymogami należało opracować w miesiącach kwiecień–sierpień. Równocześnie przedłużono firmie projektującej koncepcję obwodnicy termin na uzyskanie decyzji środowiskowej do końca 2012 r. Inwentaryzacja została przekazana Gminie Miejskiej Dynów 5 września 2012 r. Stanowiła ona podstawę do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko, który Gmina Miejska otrzymała 12 listopada 2012 r.

Posiadając inwentaryzację przyrodniczą oraz raport oddziaływania na środowisko, Gmina Miejska Dynów 20 listopada 2012 r. ponownie wystąpiła do RDOŚ w Rzeszowie i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie o uzgodnienie warunków realizacji inwestycji.

2013 r. – 2015 r.

Od 2013 r. do 2015 r. trwało uzgadnianie, uzupełnianie raportu oddziaływania na środowisko z RDOŚ. Wiązało się to z koniecznością przygotowania szeregu opracowań, które na zlecenie Miasta opracowywała firma ARCADIS sp. z o.o. (wykonawca raportu). Dopiero 3 lipca 2015 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wydał pozytywną opinię warunków budowy obwodnicy.

W związku z powyższym 11 sierpnia 2015 r. Burmistrz Miasta Dynów wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Od niniejszej decyzji wpłynęły odwołania części Mieszkańców Dynowa do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie. Postępowanie odwoławcze SKO prowadziło przez dwa miesiące – do 26 października 2015 r. Ostatecznie została wydana decyzja administracyjna II instancji, utrzymująca w mocy zaskarżoną decyzję Burmistrza Miasta Dynów. Decyzja SKO jest ostateczna w administracyjnym toku postępowania, zaś decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach jest pierwszym formalno-prawnym dokumentem dla przygotowanej inwestycji. Potwierdziła ona możliwość realizacji drogi w wybranym przez inwestora wariantcie.

2016 r.

W związku z otrzymaniem w dniu 25.01.2016 r. informacji od Marszałka Województwa Podkarpackiego o odbytym w Urzędzie Marszałkowskim w Rzeszowie spotkaniu przedstawicieli Samorządu Województwa z grupą mieszkańców Dynowa sprzeciwiającym się budowie obwodnicy Dynowa w wariantcie WW2 (przebieg nad Sanem), Burmistrz Miasta Dynów w dniach: 14.02.2016 r., 21.02.2016 r., 28.02.2016 r. i 06.03.2016 r. zorganizował zebrania z mieszkańcami wszystkich czterech osiedli miasta. Na spotkaniach przybyłym mieszkańcom przedstawiona została historia przebiegu dotychczasowych prac projektowych dla budowy obwodnicy miasta Dynów, prezentacja multimedialna przebiegu trasy we wszystkich trzech wariantach obwodnicy (WW1, WW2, WZ) oraz omówiona została analiza wielokryterialna, na podstawie której dokonano wyboru wariantu WW2 jako rekomendowanego.

Zwieńczeniem każdego ze spotkań było przeprowadzenie głosowania mającego na celu uzyskanie stanowiska mieszkańców miasta, dotyczącego realizacji budowy obwodnicy w rekomendowanym wariantcie WW2, na który została uzyskana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia.

Wyniki głosowania były następujące: 330 mieszkańców miasta wzięło udział w głosowaniu, w tym 283 mieszkańców (85,76%) głosowało za budową obwodnicy miasta Dynowa w wariantcie WW2, przeciwko budowie obwodnicy w wariantcie WW2 głosowało 40 mieszkańców (co stanowi 12,12%), a 7 mieszkańców (2,12%) wstrzymało się od głosu.

W 2016 r. Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie ogłosił przetarg na wykonanie w systemie „zaprojektuj i wybuduj” dokumentacji projektowej z uzyskaniem zezwolenia na realizację inwestycji drogowej (ZRID) z rygiem natychmiastowej wykonalności oraz robót budowlanych w ramach zadania pn. „Budowa obwodnicy m. Dynów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 835 Lublin – Przeworsk – Grabownica Starzeńska”.

Początkowo termin na złożenie ofert planowany był na dzień 28 października 2016 r., lecz z uwagi na wielość pytań zainteresowanych realizacją zadania oferentów był on przesunięty na 3 listopada 2016, następnie na 30 listopada, potem na 14 grudnia tego roku.

Część właścicieli działek, przez które planowany był przebieg obwodnicy, protestowała w dalszym ciągu, odwołując się do kolejnych instancji od wydanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Zarówno prowadzone postępowania sądowe, jak i pismo do premier Rządu RP Beaty Szydło, zostały oddalone jako bezzasadne.

2017 r.

W 2017 r. inwestor rozstrzygnął przetarg – wybrano wykonawcę, który zaoferował wybudowanie obwodnicy za **27,5 mln zł**. Od tego wyboru odwołał się inny oferent, który zakwestionował niektóre dane najtańszej oferty. Krajowa Izba Odwoławcza w Warszawie unieważniła wybór. Inwestor ponownie dokonał analizy ofert, po czym wybrano tę za cenę **29,9 mln zł**. Wykonawcą, który wygrał przetarg została firma EUROVIA POLSKA S.A.

W dniu 27 kwietnia 2017 r. została podpisana umowa na wykonanie prac projektowych i realizację budowy obwodnicy.

2018 r.

W 2018 r. trwały nieprzerwanie prace związane z opracowaniem dokumentacji projektowej, uzgodnieniami, opiniowaniem, opracowaniem projektów geodezyjnych podziałów nieruchomości, wchodzących w przyszły pas drogowy obwodnicy, a więc czynności poprzedzające roboty w terenie. Prace projektowe realizowano w oparciu o uwarunkowania Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych. Przeprowadzono również postępowanie związane z ponowną oceną oddziaływania na środowisko przedmiotowej inwestycji.

2019 r.

W maju 2019 r. została wydana przez Wojewodę Podkarpackiego decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Decyzja ta otrzymała rygor natychmiastowej wykonalności, dzięki czemu Wykonawca robót rozpoczął realizację robót w terenie. Wyznaczono geodezyjnie pas drogowy przyszłej drogi, a na terenie placu budowy rozpoczęto prace przygotowawcze polegające na: sprawdzeniu terenu przez ornitologów i saperów oraz wycięciu drzew i krzewów. Dodatkowo rozpoczęto przebudowę istniejących sieci uzbrojenia terenu kolidujących z budowaną obwodnicą miasta. W czerwcu 2019 r. Gmina Miejska Dynów została poinformowana, że od wydanej decyzji ZRID zostało wniesione odwołanie, które będzie rozpatrywane przez Ministra Inwestycji i Rozwoju.

Część projektowa zadania została zakończona i rozliczona. We wrześniu 2019 r. odbyło się symboliczne wbiecie łopaty przez samorządowców, parlamentarzystów, przedstawicieli władz regionu oraz przedstawicieli firmy prowadzącej inwestycję.

2020 r.

Realizacja części budowlanej zadania - po zakończeniu części projektowej rozpoczętej w połowie roku 2017 r. – trwała od czerwca 2019 roku do października 2020 roku.

Zakres rzeczowy robót obejmował: budowę jednojezdniowej drogi klasy G o łącznej długości 3,95 km (wraz z dowiązaniem do dalszego przebiegu istniejącej drogi wojewódzkiej nr 835); budowę 5 skrzyżowań drogowych łączących projektowaną drogę z istniejącym układem komunikacyjnym, w tym 2 rond, 2 skrzyżowań skanalizowanych i 1 skrzyżowanie zwykłego; wykonanie prac na wlotach bocznych projektowanych skrzyżowań, istniejących drogach wojewódzkich nr 884 i 835 (ul. Piłsudskiego), drogach powiatowych nr 2321R (ul. Sanowej) i 2316R (ul. Łaziennej) oraz drodze gminnej nr 108003R (ul. Błonie); budowę elementów wyposażenia drogi w zakresie niezbędnym do jej funkcjonowania (układu odwodnienia i oświetlenia); budowę elementów wyposażenia drogi w zakresie niezbędnym z punktu widzenia komunikacji zbiorowej, ruchu pieszego i rowerowego (odcinkowo chodniki i ciągi pieszo-rowerowe); budowę elementów wyposażenia drogi w zakresie niezbędnym z punktu widzenia oddziaływania na środowisko (ogrodzeń drogi, nasadzenia zieleni, przejścia dla zwierząt); budowę dodatkowych jezdni lub zjazdów publicznych i indywidualnych celem zapewnienia dostępności komunikacyjnej; budowę trzech obiektów mostowych na potokach Harta, Ostrówek i Dynówka; budowę przepustów w miejscach przecięcia ciekami lub na połączeniu rowów drogowych; budowę dwóch przejazdów kolejowych w poziomie szyn na przecięciu z linią kolei wąskotorowej; budowę, przebudowę lub zabezpieczenie infrastruktury technicznej kolidującej z budowaną obwodnicą; prace o charakterze przygotowawczym lub porządkowym (wyburzenie ko-

lidujących budynków mieszkalnych i gospodarczych, usunięcie zieleni, rozbiórki elementów dróg, itp.).

Inwestorem zadania było Województwo Podkarpackie, Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie. Wykonawcą budowy obwodnicy była wspomniana już firma EUROVIA POLSKA S.A. Inżynierem kontraktu sprawującym nadzór nad robotami była Zamojska Dyrekcja Inwestycji Sp. z o.o.

Zadanie współfinansowane było ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Całkowita wartość Projektu opiewała na kwotę **38 729 055,86 zł**, z czego dofinansowanie z EFRR wyniosło **28 820 400,40 zł**.

Wartość umowy z dnia 19 kwietnia 2017 r. na zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych wynosiła **29 976 437,28 zł**, a po zwiększeniu wartości zadania aneksem do powyższej umowy z dnia 23 grudnia 2019 r. wyniosła ostatecznie **33 688 574,66 zł**.

Wartość czynności sprawowania funkcji Inżyniera Kontraktu wyniosła **539 281,20 zł**.

Szacowana wartość odszkodowań za nieruchomości nabyte pod pas drogowy na podstawie decyzji ZRID opiewała na kwotę **7 600 000,00 zł** (większość odszkodowań została już wypłacona – na chwilę obecną wypłacono ok **6 400 000,00 zł**).

Pozostałe koszty (czynsze za lokale zastępcze, przyłącza) wyniosły ok. **50 000,00 zł**. Ponadto na etapie realizacji robót Gmina Miejska Dynów udzieliła Województwu Podkarpackiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej w kwocie **130 000,00 zł**.

W październiku br. złożono wnioski do Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Rzeszowie, dotyczące oddania do użytkowania wybudowanej obwodnicy.

Uzyskanie decyzji oddania do użytkowania planowane jest na grdzień 2020 r.

2. Drogi powiatowe

W roku 2020 realizowano zadanie p.n. „Przebudowa dróg powiatowych w Dynowie – budowa chodnika przy ul. Bartkówka”. Zakres rzeczowy zadania obejmował budowę chodnika dla pieszych na odcinku o długości 260 mb. Inwestorem zadania był Powiat Rzeszowski, Zarząd Dróg Powiatowych w Rzeszowie. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł około 182 tys. zł. Dofinansowanie zadania ze środków Gminy Miejskiej Dynów wyniosło 30 tys. zł. Pozostałe środki w wysokości około 152 tys. zł. zapewniło Starostwo Powiatowe w Rzeszowie. Zadanie realizowano w miesiącach sierpień – październik 2020 r. Wykonawcą robót była Firma Budowlana „DOM-MOST” z siedzibą w miejscowości Lutcza.

3. Drogi gminne:

3.1. Przy współudziale środków pozyskanych z Funduszu Dróg Samorządowych wykonano nowe nawierzchnie dróg gminnych:

**1) Przebudowa drogi gminnej działka nr ewid. grun-
tów 5127/2 w Dynowie poprzez budowę oświetlenia ulicznego,**

budowę kanalizacji deszczowej oraz przebudowę jezdni i chodników dla pieszych, realizowana ze środków Funduszu Dróg Samorządowych – Wyremontowano jezdnię drogi i chodniki dla pieszych z betonowej kostki szlachetnej na łącznej powierzchni około 1 400 m² wraz z wykonaniem obramowań chodników z kamiennych krawężników i obrzeży, wybudowano kanalizację deszczową o długości 285 mb, wybudowano oświetlenie uliczne o długości 140 mb. wraz z zamontowaniem dziewięciu stylowych lamp oświetleniowych tożsamy z lampami zamontowanymi podczas rewitalizacji Rynku i przyległych ulic. Koszt całkowity zadania wyniósł niecałe **857 tys. zł.** Dofinansowanie ze środków zewnętrznych wyniosło niecałe **600 tys. zł.** Pozostałą kwotę pokryto z budżetu Gminy Miejskiej Dynów. Wykonawcą robót była firma *MATBUD Sikora Sylwia*, z siedzibą w miejscowości Boguchwała.

2) Remont drogi gminnej Nr 108036R (bocznej do ul. Polnej) działka nr ewid. gruntów 6337 w km 0+000 – 0+250 w Dynowie, Remont drogi gminnej Nr 108002R ul. Zarzeczki w km 0+000 – 0+500 w Dynowie, realizowanych ze środków Funduszu Dróg Samorządowych – W roku 2020 Gminie Miejskiej Dynów udało się pozyskać dofinansowanie w kwocie nieco ponad **534 tys. zł.** z przeznaczeniem na realizację ww. zadań. Pozostała kwota stanowiąca wkład własny w wysokości nieco ponad 534 tys. zł. została zabezpieczona w budżecie gminy na rok 2021. Wykonawca robót zostanie wyłoniony w przetargu nieograniczonym. Realizacja robót planowana jest na rok przyszły. Zakres robót będzie obejmował wykonanie remontu jezdni dróg, wraz z podniesieniem ich standardu do jezdni asfaltowych oraz podbudowy dróg na łącznej powierzchni około 2 894 m².

3.2. Przy współudziale środków pozyskanych z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji planowane do wykonania są remonty nawierzchni dróg gminnych:

1) Remont drogi gminnej działki nr ewid. gruntów 124 i 125 w Dynowie (obręb Bartkówka) w km 0+000 – 0+970 – Planowane jest wykonanie nowej nawierzchni asfaltowej drogi o długości 970 mb. Koszt całkowity zadania wyniesie około 620 tys. zł. Dofinansowanie ze środków zewnętrznych wyniesie około 496 tys. zł. Pozostała kwota zostanie pokryta z budżetu Gminy Miejskiej Dynów. Wykonawcą robót zostanie wyłoniony w przetargu nieograniczonym. Realizacja robót zostanie przeprowadzona jeszcze w tym roku.

3.3 Zadania realizowane wyłącznie ze środków własnych Gminy Miejskiej Dynów:

1) Zakup kruszywa łamanego celem uzupełniania ubytków w nawierzchniach dróg gminnych. Zakupiono 418 ton kruszywa łamanego. Koszt dostawy zamówionego kruszywa wyniósł około 32 tys. zł.

2) Utwardzenia, naprawy dróg gminnych i uzupełnienie ubytków w ich nawierzchniach kruszywem łamanym. Zrealizowano zadanie bieżącego uzupełniania ubytków w nawierzchniach dróg gminnych kruszywem łamanym. Koszt remontów dróg kruszywem wyniósł około 15 tys. zł. Wykonawcą robót był Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie.

3) Kruszenie materiałów betonowych, pochodzących z rozbiórek, a będących w posiadaniu Gminy Miejskiej Dynów, celem dalszego wykorzystania przez gminę uzyskanego kruszca do remontów bieżących dróg gminnych. Skruszono 980 ton materiałów betonowych pochodzących z rozbiórek. Uzyskany materiał zostanie przeznaczony do utwardzeń i remontów bieżących dróg gminnych w roku bieżącym i przyszłym. Koszt usługi kruszenia wyniósł nieco ponad 18 tys. zł. Wykonawcą usługi był Zakład Usługowy *TRANSPRZĘT Jolanta Cielecka*, z siedzibą w miejscowości Stara Bircza.

I. Inwestycje związane z oświetleniem ulic

1) Budowa oświetlenia drogi powiatowej Nr 2319R ul. Polna w Dynowie wraz z linią energetyczną w miejscowości Dynów – etap II. – Wybudowano dziesięć lamp ledowego oświetlenia ulicznego. Koszt zadania wyniósł około 49 tys. zł. i został pokryty z budżetu

Gminy Miejskiej Dynów. Wykonawcą robót była firma Usługi Elektryczne „EL-CONTROL” *Damian Bielec*, z siedzibą w miejscowości Dynów.

II. Inwestycje związane z kaplicą cmentarną

1) Budowa ogrodzenia części cmentarza komunalnego (od strony parkingu przy ul. Przemysłowej) przy kaplicy cmentarnej z domem pogrzebowym w Dynowie – Wybudowano ogrodzenie cmentarza na długości 90 mb. Koszt zadania wyniósł około 23 tys. zł. i został pokryty z budżetu Gminy Miejskiej Dynów. Wykonawcą robót była firma: „KOZDRA” Kowalstwo Artystyczne *Adam Kozdra*, z siedzibą w miejscowości Dąbrówka Starzeńska.

2) Budowa ogrodzenia kaplicy cmentarnej z domem pogrzebowym w Dynowie przy ul. Przemysłowej, od strony elewacji frontowej kaplicy – W bieżącym roku Gmina Miejska Dynów zamierza wybudować ogrodzenie kaplicy cmentarnej, od strony elewacji frontowej kaplicy. Zakres robót będzie obejmował wykonanie bramy przesuwnej, furtki oraz przesł ogrodzeniowych na łącznej długości 24 mb. Koszt zadania wyniesie około 9 tys. zł. i zostanie pokryty z budżetu Gminy Miejskiej Dynów. Wykonawcą robót została firma: „KOZDRA” Kowalstwo Artystyczne *Adam Kozdra*, z siedzibą w miejscowości Dąbrówka Starzeńska.

Informacja Burmistrza Miasta Dynów z realizacji Programu współpracy Gminy Miejskiej Dynów z organizacjami pozarządowymi w 2020 roku

Jednym z elementów efektywnego kierowania gminą jest współpraca z organizacjami pozarządowymi i liderami środowisk lokalnych. Wypracowanie wspólnej płaszczyzny działań umożliwia obywatelom bezpośrednie włączenie się w kreowanie lokalnej polityki społeczno-gospodarczej, a jednostkom samorządowym zapewnia rozwój gminy i wpływa na poprawę jakości życia jej mieszkańców.

W myśl ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie Rada Miasta Dynów w miesiącu październiku 2019 roku Uchwałą przyjęła do realizacji roczny **Program współpracy Gminy Miejskiej Dynów z organizacjami pozarządowymi na 2020 rok.** Przed podjęciem ww. uchwały Miasto Dynów przeprowadziło terminowo konsultacje z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gminy Miejskiej Dynów, mające na celu poznanie opinii i uwag podmiotów sektora pozarządowego odnoszących się do projektu programu współpracy. W ramach programu określono: formy i zasady współpracy Gminy Miejskiej Dynów z organizacjami pozarządowymi, priorytetowe zadania publiczne, sposób realizacji i oceny programu, okres realizacji programu, wysokość środków przeznaczonych na realizację programu oraz zasady działania komisji konkursowej do opracowania ofert w otwartych konkursach ofert.

Program określił jako formy współpracy z organizacjami m.in. współpracę o **charakterze finansowym i pozafinansowym.** Współpracę finansową – polegającą na powierzeniu wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na jego realizację i wsparciu wykonania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji poprzez częściowe dofinansowanie jego realizacji.

Następnie przez Burmistrza Miasta Dynów zostały ogłoszone dwa konkursy ofert na realizację zadań publicznych tj. **z zakresu ochrony zdrowia i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z zakresu rozwoju sportu**, na które to zadania przeznaczono łączną kwotę **85 000,00 zł.**

Na realizację **zadania publicznego z zakresu ochrony zdrowia i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** przeznaczono kwotę **40.000 zł.** W ramach otwartego konkursu wpłynęło 6 ofert.

Zgodnie z procedurą konkursową wszystkie oferty zostały zweryfikowane pod względem formalnym i merytorycznym oraz zaopiniowane przez komisję konkursową. Po rozstrzygnięciu otwartego konkursu ofert – zarządzeniem Burmistrza Miasta Dynów ostatecznie przyznano dotacje dla:

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł zadania publicznego	Przyznana kwota dotacji
1.	Towarzystwo Sportowe „Dynovia”	Zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży oraz imprezy profilaktyczne na wolnym powietrzu”	10 000,00 zł
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Pogórze” przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 w Dynowie	Zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży oraz imprezy profilaktyczne na wolnym powietrzu – Zespołowe gry sportowe na wolnym powietrzu”	6 300,00 zł
3.	Uczniowski Klub Sportowy „BARTKOWIAK”	Zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży oraz imprezy profilaktyczne na wolnym powietrzu – Sport dla wszystkich”	5 000,00 zł
4.	Stowarzyszenie „Aktywny Dynów”	Biegaj z nami! – „W zdrowym ciele zdrowy duch”	9 000,00 zł
5.	Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego Przemysłu – Wędkarski Klub Sportowy „Sów-Pol” Dynów	Zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży oraz imprezy profilaktyczne na wolnym powietrzu”	3 000,00 zł
6.	Ochotnicza Straż Pożarna Bartkówka w Dynowie	„Bądź bezpieczny na boisku, piłka nożna wczoraj i dziś”	6 700,00 zł

W podobnym trybie został ogłoszony otwarty konkurs ofert na wsparcie finansowe **zadania z zakresu rozwoju sportu** na terenie miasta Dynów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę **45 000,00 zł**.

W ramach otwartego konkursu wpłynęło 2 oferty, które zostały prawidłowo zweryfikowane oraz zaopiniowane przez komisję konkursową, a w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu – zarządzeniem Burmistrza Miasta Dynów na wsparcie finansowe zadania z zakresu rozwoju sportu w 2020 r. na terenie miasta Dynów ostatecznie przyznano dotacje dla:

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł zadania publicznego	Przyznana kwota dotacji
1.	Towarzystwo Sportowe „Dynovia”	Piłka nożna z „Dynovią” – sposobem na rozwój młodego człowieka”	40 000,00 zł
2.	Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”	Tenis stołowy z „Sokołem” – udział dzieci, młodzieży i dorosłych w treningach i zawodach tenisa stołowego”	5 000,00 zł

Pomimo trudnej sytuacji spowodowanej panującą pandemią COVID-19 wszystkie organizacje z zachowaniem należytych środków ostrożności, starają się w miarę możliwości zrealizować zadania zgodnie z przedłożonymi ofertami.

Końcowe rozliczenia zawartych umów planowane są na koniec grudnia 2020 r.

Oprócz finansowej formy wsparcia Miasto Dynów współpracuje z organizacjami pozarządowymi również poprzez inne formy nie tylko finansowe. **Na wniosek organizacji używane są obiekty gminne, boiska sportowe, a także przekazywane są materiały promocyjne na potrzeby organizacji imprez.**

Spotkania z mieszkańcami Dynowa w 2020 roku

W miesiącu lutym bieżącego roku odbyły się zebrania Burmistrza Miasta z mieszkańcami czterech osiedli miasta, stanowiących obręb całej Gminy Miejskiej Dynów.

Zebrania mieszkańców poszczególnych osiedli miasta odbyły się w następujących dniach: 2 luty 2020 r. – zebranie Osiedla Nr 1, 9 luty 2020 r. – zebranie Osiedla Nr 3, 16 luty 2020 r. – zebranie Osiedla Nr 2 i 23 luty 2020 r. – zebranie Osiedla Nr 4.

W spotkaniach uczestniczyło łącznie 205 mieszkańców, w tym 29 mieszkańców Osiedla Nr 1, 80 mieszkańców Osiedla Nr 2, 41 mieszkańców Osiedla Nr 3 i 55 mieszkańców Osiedla Nr 4.

Tematyka zebrań osiedlowych obejmowała:

sprawozdania z działalności Zarządów Osiedli, informację Burmistrza Miasta z działalności Gminy Miejskiej Dynów w roku 2019 i zamierzenia na rok 2020 oraz sprawy różne. Ponadto dodatkowo na ze-

braniu mieszkańców Osiedla Nr 2 poruszona została kwestia rozliczenia kosztów budowy przyłączy sanitarnych.

Podczas zebrań mieszkańcy Miasta poruszyli sprawy z zakresu:

budowy kanalizacji i wodociągów; ochrony środowiska i utrzymania porządku na terenie miasta (w tym: opłat za odbiór odpadów komunalnych, budowy kompostownika przez gminę, wyboru punktów do sprzedaży worków); infrastruktury drogowej, zarządzania drogami i organizacji ruchu drogowego; infrastruktury rekreacyjnej; bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz inne bieżące sprawy dotyczące m.in.: nagłośnienia imprez „Projektu Plaża”, realizacji w 2020 roku „Budżetu Obywatelskiego”, wypłaty odszkodowania za działki przekazane pod obwodnicę oraz zniek i uprawnień wynikających z „Karty Dużej Rodziny”.

Dziękuję wszystkim obecnych na zebraniach za uczestnictwo, zgłaszaną problematykę oraz dyskusję.

Budżet obywatelski (partycypacyjny)

Budżet obywatelski (partycypacyjny) stanowi jedną z form uczestnictwa mieszkańców w rządzeniu miastem, zgodnie z którą władze miasta przekazują obywatelom pewną część budżetu i w ramach tego działania mieszkańcy zgłaszają, a następnie wybierają zadania, które zgodnie z ich opinią powinny zostać zrealizowane z miejskich pieniędzy w następnym roku budżetowym.

Tak też w roku 2020 na wzór roku ubiegłego podjęliśmy działania mające na celu realizację budżet obywatelskiego w przyszłym roku 2021.

Uchwałą Rady Miasta Dynów Nr XVIII/124/20 z dnia 30 czerwca 2020 roku w sprawie budżetu obywatelskiego Miasta Dynów, na realizację budżetu obywatelskiego w 2021 roku przeznaczono środki finansowe w wysokości 50 000,00 zł.

W dniach od 30 lipca do 20 sierpnia 2020 r. każdy mieszkaniec miasta Dynów mógł zgłosić swoją propozycję projektu do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego miasta Dynów w 2021 r. W wyznaczonym terminie zgłoszono 4 projekty:

Nr 1. „Dziecko, które czyta wyrasta na dorosłego, który myśli- utworzenie i wyposażenie działu dla dzieci w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Dynowie”.

Nr 2. „Doposażenie kuchni w Domu Ludowym na ul. Bartkówka”.

Nr 3. „Zakup i wykonanie oświetlenia dekoracyjnego na oświetleniu ulicznym” (ul. Bartkówka).

Nr 4. „Pająk do wspinaczki i zjazd linowy” (na działce przy Orliku).

Weryfikacji (oceny merytorycznej) zgłoszonych projektów do budżetu obywatelskiego na 2021 rok dokonał Zespół ds. Budżetu Obywatelskiego powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Dynów. Wszystkie zgłoszone projekty odpowiadały wymogom Regulaminu budżetu obywatelskiego Miasta Dynów, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XVIII/124/20 Rady Miasta Dynów z dnia 30 czerwca 2020 r. oraz zostały dopuszczone do głosowania przez mieszkańców miasta. Głosowanie odbyło się w dniach od 1 października do 16 października 2020 roku. Głosować można było za pomocą kart do głosowania. W głosowaniu, do którego uprawnionym był każdy mieszkaniec miasta, łącznie oddano 1 113 głosów, z czego 1 093 było głosami ważnymi a 20 głosami nieważnymi. Na poszczególne projekty wymienione powyżej oddano następującą liczbę głosów ważnych: projekt Nr 1 – 655, projekt Nr 2 – 10, projekt Nr 3 – 224, projekt Nr 4 – 204.

W związku z powyższym projektem wybranym do realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego miasta Dynów na 2021 rok został projekt pn. „**Dziecko, które czyta wyrasta na dorosłego, który myśli – utworzenie i wyposażenie działu dla dzieci w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Dynowie**”.

Serdecznie dziękujemy wszystkim mieszkańcom, którzy wzięli udział w tegorocznym głosowaniu na projekty złożone do Budżetu Obywatelskiego na rok 2021. Szczególne podziękowania należą się osobom, które osobiście zaangażowały się w kampanię informacyjną i zachęcały mieszkańców do głosowania.

Zygmunt Frańczak
Burmistrz Miasta Dynów
Fot. ze zbiorów UM w Dynowie

Dofinansowanie w ramach programu „Zdalna Szkoła” i „Zdalna Szkoła+”

Gmina Miejska Dynów otrzymała dofinansowanie na wsparcie nauki zdalnej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś I Powszechny dostęp do szybkiego internetu, Działanie 1.1 „Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach” na realizację zadań „Zdalna szkoła” i „Zdalna szkoła+”.

Na realizację grantu „Zdalna szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego” Gmina Miejska Dynów otrzymała środki finansowe w kwocie 59.925,60 zł. Dzięki otrzymanej dotacji zostało zakupionych 21 sztuk laptopów wraz z oprogramowaniem Microsoft Office, które zostały przekazane do Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1 w Dynowie i Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 2 w Dynowie, których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Dynów. Celem projektu było zapewnienie potrzebującym uczniom dostępu do sprzętu umożliwiającego realizację podstawy programowej w sposób zdalny.

Podobnie, jak w pierwszym etapie wspierania nauki zdalnej tak i w drugim, Gmina Miejska Dynów otrzymała dofinansowanie na realizację zadania „Zdalna szkoła +”. Uzyskane wsparcie finansowe w wysokości 54.986,00 zł zostało przeznaczone na zakup 19 sztuk laptopów wraz z oprogramowaniem MS Office. Tym razem zakupione laptopy trafiły do Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1, Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 2 i Szkoły Muzycznej I stopnia w Dynowie, a następnie do najbardziej potrzebujących uczniów. Beneficjentami tego zadania byli głównie uczniowie z rodzin wielodzietnych (3+), którzy nie mieli warunków technicznych do uczestnictwa w kształceniu zdalnym.

Efektom realizacji obydwu projektów było umożliwienie zdalnej nauki uczniom i aktywne włączenie się w codzienne zajęcia szkolne w warunkach stanu epidemii koronawirusa. Zamknięcie placówek oświatowych wymusiło nowe standardy prowadzenia zajęć edukacyjnych. Uczniowie zamiast w szkolnych ławkach zasiadają przed monitorami komputerów. Niestety wielu z nich nie posiadało sprzętu, na którym mogło realizować podstawy programowe. Dzięki dostarczeniu szkołom sprzętu, zakupionego w ramach ww. projektów, standardy prowadzenia zajęć edukacyjnych będą mogły być osiągnięte z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Program Stypendialny Gminy Miejskiej Dynów

W ramach Programu Stypendialnego Gminy Miejskiej Dynów w miesiącu sierpniu br. Komisja Stypendialna, powołana przez Burmistrza Miasta Dynów zaopiniowała pozytywnie 28 wniosków o przyznanie stypendium za wyniki w nauce i szczególne osiągnięcia. Stypendium zostało przyznane 23 uczniom Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1, 5 uczniom Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 2 w Dynowie oraz 2 uczniom Szkoły Muzycznej I stopnia w Dynowie za poprzedni rok szkolny tj. 2019/2020. Uczniowie klas VII i VIII szkół podstawowych otrzymali stypendium za wyniki w nauce w kwocie po 120 zł miesięcznie, a uczniowie klas V i VI szkół podstawowych za wyniki w nauce w kwocie po 100 zł miesięcznie. Natomiast sty-

pendium za szczególne osiągnięcia dla klas V-VIII oraz uczniów szkoły muzycznej przyznano po 100 zł miesięcznie. W miesiącu wrześniu br. wypłacono stypendium w pełnej wysokości czyli za 10 m-cy absolwentom w/w szkół w łącznej kwocie 4.200 zł, a pozostałym 24 uczniom wypłacono za jeden miesiąc w łącznej kwocie 2.480 zł. Za pozostałe miesiące stypendium będzie wypłacane zgodnie z regulaminem stypendialnym, na koniec każdego kwartału. Do wypłaty pozostało jeszcze 22.320 zł. Środki finansowe w pełni pochodzą z budżetu miasta.

Maria Peszek

Inspektor ds. oświaty i archiwum zakładowego w Urzędzie Miejskim w Dynowie

System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Dynowa

Szanowni Państwo, wszyscy z niepokojem obserwujemy wzrost kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi, które w konsekwencji ponosimy my - mieszkańcy, niemniej jednak gmina jest zobowiązana wypełnić ciężące na niej obowiązki i zapewnić mieszkańcom ciągłość usługi odbioru i zagospodarowania odpadów.

W październiku 2020 r. został ogłoszony przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w 2021 r. na terenie Gminy Miejskiej Dynów. Wpłynęły dwie oferty:

Dnia 6.11.2020 r. dokonano otwarcia ofert:

Lp.	Firma	Cena ofertowa (brutto)
1.	Gospodarka Komunalna w Błażowej Sp. z o.o., ul. 3-go Maja 35, 36-030 Błażowa	1.483.390,80 zł
2.	Produkcja Handel Usługi EKOMAX Jerzy Kotulak ul. Hankówka 28, 38-200 Jasło	1.474.556,40 zł

Ceny oferty brutto złożone przez Wykonawców są cenami szacunkowymi. Podstawę rozliczenia stanowią będą ceny jednostkowe oferty oraz ilości faktycznie odebranych i zagospodarowanych odpadów komunalnych (tj. czym więcej odpadów tym więcej będziemy płacić). Zgodnie z przepisami prawa gmina nie może nie zorganizować przetargu, a cen zaoferowanych w przetargu nie można negocjować.

Przypominamy, że zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach system odpadowy ma być systemem samofinansującym się, czyli pieniądze wpłacane przez mieszkańców mają w całości pokryć koszty jego funkcjonowania. Gmina nie może na nim zarabiać ani też do niego dokładać, nie może też pieniędzy pobranych z opłat przeznaczać na inne cele niezwiązane z gospodarką odpadami.

Z pobranych opłat, gmina obowiązana jest zapewnić finansowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na naszym terenie i wypełnienie obowiązków nałożonych ustawą do których zaliczamy koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej tego systemu;
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

W związku z powyższym w celu zapewnienia środków na prawidłowe funkcjonowanie systemu odpadowego konieczne jest pobieranie takiej opłaty od mieszkańców, aby wystarczyła ona na realizację całości zadania, którym została obciążona gmina.

Informuje ponadto, iż zgodnie z sugestiami mieszkańców w celu weryfikacji ilości odpadów odbieranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych samochody firmy EKOMAX są ważone przed rozpoczęciem zbierania odpadów i po jego zakończeniu.

Dlaczego opłaty za odbiór i utylizację idą w górę?

Na przyczyny podwyżki cen składają się m.in.

- rządowe obostrzenia wprowadzone po zesłorocznych pożarach wysypisk śmieci i magazynów składujących odpady. Na firmy zajmujące się utylizacją śmieci został nałożony obowiązek ciągłego (24-godzinne) monitorowania obiektów gospodarki odpadami, wyposażenie obiektów w nowe zabezpieczenia i systemy przeciwpożarowe, gwarancje finansowe, skrócenie okresu magazynowania odpadów;
- zbyt mała liczba instalacji w regionie;
- na rynku dziś coraz trudniej jest zagospodarować odpady typu tworzywa sztuczne, zużyte opony, czy wielkogabaryty;
- dużym problemem jest także gwałtowny wzrost cen opłat za umieszczanie odpadów na składowisku tzw. opłata marszałkowska. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za korzystanie ze składowiska w roku 2020 i kolejnych latach jednostkowa stawka opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku wynosi w przypadku niesegregowanych odpadów komunalnych 270 zł. za 1Mg. W roku 2019 opłata wynosiła 170 zł. a w 2018 r. 140,00 zł. Warto w tym miejscu przypomnieć, że w 2007 r. opłata marszałkowska za umieszczenie na składowisku odpadów komunalnych wynosiła ok. 16 zł.;
- na wzrost cen niewątpliwie wpływ mają również koszty firm zajmujących się odbiorem i utylizacją odpadów związane m.in. ze wzrostem płacy minimalnej, cenami paliw i energii czy kosztami zakupu i utrzymania taboru;
- rośnie ilość odpadów opakowaniowych za które producenci do dnia dzisiejszego nie ponoszą odpowiedzialności.

Poprzez wprowadzenie zmian legislacyjnych ustawodawca dał również możliwość zagospodarowania odpadów komunalnych w instalacjach zlokalizowanych na terenie całego kraju. Działanie to miało na celu wprowadzenie konkurencyjności cen oraz uniknięcie regionalnych monopolii jednak jej efektem stały się rosnące koszty zagospodarowania odpadów na instalacjach komunalnych, m. in. spalarni w Rzeszowie.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Dynowie zlokalizowany jest na terenie byłego składowiska odpadów w Dynowie przy ul. Wułki. Czynny jest w każdą drugą i ostatnią sobotę każdego miesiąca w godzinach od 9.00-14.00.

Punkt przyjmuje w szczególności zużyty sprzęt RTV i AGD, zużyte meble oraz odpady budowlane pochodzące z remontów gospodarstw domowych (tylko te, które powstały w gospodarstwie domowym na skutek drobnych robót niewymagających pozwolenia na budowę czy zgłoszenia zamiaru przeprowadzenia robót do starosty).

Informujemy, iż PSZOK jak i teren wokół jest monitorowany. W przypadku stwierdzenia podrzucania odpadów, fakt ten zostanie zgłoszony na Komisariat Policji celem podjęcia czynności zmierzających do ukarania.

Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania Punktu dostępne są w pok. nr 4 UM Dynów i ZGK Dynów.

Ponadto informujemy, iż Uchwałą Nr XX/132/20 Rady Miasta Dynów z dnia 29.X.2020 r. wprowadzono zmiany w ilości odbieranych odpadów na PSZOK tj.

- *W PSZOK od właścicieli nieruchomości zamieszkałych przyjmowane będą w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odpady remontowo – budowlane stanowiące odpady komunalne w ilości do 2 m3/rok dla jednego gospodarstwa domowego. Większa ilość odpadów remontowo- budowlanych przyjmowana będzie odpłatnie.*
- *W PSZOK od właścicieli nieruchomości zamieszkałych przyjmowane będą w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi opony w ilości do 4 sztuk/ rok dla jednego gospodarstwa domowego. Większa ilość opon przyjmowana będzie odpłatnie.*
- *W PSZOK od właścicieli nieruchomości zamieszkałych przyjmowane będą w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi odpady wielkogabarytowe stanowiące odpady komunalne w ilości do 100 kg/rok dla jednego gospodarstwa domowego. Większa ilość odpadów wielkogabarytowych przyjmowana będzie odpłatnie.*

Odpady wielkogabarytowe

Rozpoczęły się kontrole (przy każdym odbiorze) w zakresie przestrzegania przez mieszkańców, zarówno domów jednorodzinnych jak i budynków wielorodzinnych, zasad prawidłowej segregacji odpadów komunalnych.

Czynności kontrolne odbywają się losowo, punktowo bez uprzedniego zawiadomienia i obejmują sprawdzanie, czy w pojemnikach (workach) na odpady zmieszane nie ma odpadów ze szkła, plastiku, papieru, ulegających biodegradacji, czyli tych odpadów, które należy segregować zgodnie ze złożonym oświadczeniem w deklaracji.

Najważniejsze zauważalne problemy w segregacji odpadów to m.in. niezgniatanie butelek i innych opakowań plastikowych oraz nieskładanie kartonów, przez co zwiększana jest objętość odpadów. Na skutek takiego działania pojemniki szybko się przepełniają, a w altanach śmietnikowych robi się nieporządek. Warto tu zaznaczyć, że to zarządca lub administrator nieruchomości jest odpowiedzialny za utrzymanie porządku w altanach. Poważny problem stanowi też gruz i odpady poremontowe, które mieszkańcy wrzucają do pojemników na odpady zmieszane. Odpady te powodują wzrost wagi odpadów.

Nowa ustawa zobowiązuje do selektywnej zbiórki odpadów wszystkich mieszkańców. W przypadku niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmiot odbierający odpady komunalne przyjmuje je jako niesegregowane i powiadamia o tym burmistrza oraz właściciela nieruchomości. Na podstawie tego powiadomienia burmistrz wszczyna postępowanie i w drodze decyzji określa wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi stosując wysokość stawki opłaty podwyższonej – na terenie miasta Dynowa wynosi ona 54,00 zł od osoby.

Ponadto informujemy, iż od stycznia 2021 r. zgodnie z uchwalonym w dniu 29.X.2020 r. regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Dynów popiołu nie należy wrzucać do odpadów zmieszanych tylko do osobnego pojemnika lub worka koloru szarego z napisem „popiół”.

Zmiany ustawy które weszły w życie 6 września 2019 r. dają możliwość zwolnienia w części z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli **nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi** którzy kompostują bioodpady. W tym celu należy złożyć w urzędzie stosowną deklarację z informacją dotyczącą posiadania kompostownika przydomowego i kompostowania w nim bioodpadów stanowiących odpady komunalne.

W przypadku stwierdzenia, że właściciel nieruchomości, który złożył ww. informacje, nie posiada kompostownika przydomowego lub nie kompostuje bioodpadów stanowiących odpady komunalne, lub nieinformuje burmistrza (upoważnionej przez niego osobie dokonania oględzin nieruchomości, w celu weryfikacji zgodności informacji ze stanem faktycznym) wówczas w drodze decyzji stwierdza się utratę prawa do zwolnienia.

Ponowne skorzystanie ze zwolnienia może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja o utracie prawa do tego zwolnienia stała się ostateczna i wymaga złożenia nowej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Burmistrz Miasta Dynów zwraca się z prośbą do wszystkich mieszkańców, którzy wrócili z zagranicy, akademików, internatów, delegacji, itp. a przebywają (zamieszkują) na terenie Gminy Miejskiej Dynów do złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciel nieruchomości jest obowiązany złożyć do burmistrza deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w terminie 14 dni od dnia zamieszkania

na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca (art. 6m) natomiast w przypadku zmiany danych będących podstawą ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciel nieruchomości jest obowiązany złożyć nową deklarację w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła zmiana (art. 6 m ust. 2).

Ponadto informuję, że w najbliższym czasie przeprowadzone zostaną kontrole wszystkich gospodarstw.

W przypadku pytań i wątpliwości prosimy o kontakt z pracownikami tutejszego Urzędu pod nr: 168889049, 168889048.

Maria Wyskiel-Cedziło

Kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego UM Dynowa

Bogusław Kędzierski - Wystawa Pośmiertna Dynów, Rynek 13.01.2020-26.01.2020

W dniach 13.01.2020 - 26.01.2020 odbyła się ważna dla Dynowa Wystawa Pośmiertna Bogusława Kędzierskiego - dynowskiego niezwykłego artysty, który zmarł w październiku ubiegłego roku. Bogusław Kędzierski - absolwent Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. A. Kenara w Zakopanem, uznany i wielokrotnie nagradzany rzeźbiarz tworzył i mieszkał w Dynowie.

Dzięki uprzejmości rodziny, która udostępniła prace Bogusława Kędzierskiego, mieszkańcy Dynowa i tu-

ryści odwiedzający nasze miasto mieli możliwość zobaczyć pośmiertną ekspozycję prac artysty.

Na Wystawie zaprezentowane zostały prace z całego okresu twórczości artysty, łącznie z pierwszymi rzeźbami i kilkoma obrazami, a także ostatnia - niedokończona rzeźba artysty. Podziwiać można było rzeźby o tematyce religijnej, te najbardziej znane i te mniej rozpowszechnione oraz abstrakcyjne prace figuralne.

Współorganizatorem Wystawy i Finisażu był Urząd Miejski w Dynowie. Na tę okoliczność został również wydany przez Urząd Miejski w Dynowie katalog wystawy „Bogusław Kędzierski Wystawa Pośmiertna, Dynów 13.01.2020-26.01.2020” zawierający piękne wspomnienie o twórcy napisane przez syna artysty Dawida Kędzierskiego oraz zdjęcia rzeźb i obrazów zaprezentowanych na Wystawie.

Burmistrz Miasta Dynów składa serdeczne podziękowania wszystkim osobom, które zaangażowały się w to ważne dla naszego miasta wydarzenie: rodzinie za udostępnienie prac artysty i miejsca na Wystawę; osobom, które uczestniczyły w zorganizowaniu i przygotowaniu ekspozycji; osobom, które pełniły dyżury podczas trwania Wystawy; osobom, które zorganizowały, przygotowały poczęstunek oraz obsługiwały Finisaż Wystawy w Urzędzie Miejskim w Dynowie.

Anna Baran-Michalak
Urząd Miejski na UW Dynowa

Zdjęcie z Wystawy Pośmiertnej.
Fot. Anna Baran-Michalak

Zdjęcie z Finisażu Wystawy. Fot. Daniel Gąsecki

Zakład Gospodarki Komunalnej w Dynowie

Podsumowanie 2020 roku

Rok 2020 rozpoczął się zakończeniem robót modernizacyjnych oczyszczalni ścieków i rozbudowy sieci kanalizacyjnej w rejonie Zabramy i Karolówki. Była to jedna z najdroższych dotychczas prowadzonych inwestycji gminnych na terenie Dynowa, niezmiernie wyciekowana i niezbędna. Jest to szczególnie ważne przedsięwzięcie również dla ZGK z uwagi na stan techniczny eksploatowanych dotychczas urządzeń i budynków oraz możliwość połączenia zaplecza (przeniesienie z ul. Piłsudskiego), a co za tym idzie polepszenie warunków pracy naszych pracowników. Nad projektem i w czasie jego realizacji pracował szereg osób. Szczególne podziękowanie w tym zakresie kieruję do Pana Burmistrza Zygmunta Frańczaka, Pani Skarbnik Renaty Potocznej, pracowników Urzędu Miejskiego, Pani Kierownik Bogumiły Niemiec, Głównego specjalisty Pani Anny Baran-Michalak i Pani Inspektora Moniki Ulanowskiej. Swoją rolę w realizacji zadania miała również Pani Kierownik Anna Nowicka-Hardulak. Dziękuję również pracownikom Zakładu, którzy pomimo długiego okresu realizacji zadania i związanych z tym utrudnieniami, wykazali się dużym zaangażowaniem. Po przekazaniu inwestycji rozpoczął się okres wdrażania nowych procedur, technologii i obsługi urządzeń. Kontynuowano doposażanie w niezbędny sprzęt i wyposażenie, przeprowadzono zagospodarowanie terenu przy oczyszczalni. Podsumowując, należy stwierdzić, że mieszkańcy otrzymali nowoczesną oczyszczalnię, która uzyskuje zakładane parametry pracy. Sam proces przenoszenia się do nowych obiektów został utrudniony trwającymi robotami na obwodnicy miasta oraz wybuchem epidemii COVID 19.

Zgodnie z wcześniejszymi obietnicami Pan Burmistrz zapewnił środki w budżecie Gminy z przeznaczeniem na kontynuowanie robót modernizacyjnych przy cmentarzu. W lipcu br. wykonane zostało nowe ogrodzenie parkingu kaplicy od strony cmentarza. Docelowo firma zamontuje bramę i furtkę oraz elementy stałe ogrodzenia, aby do końca roku zamknąć teren kaplicy od strony parkingu. Dołożono dodatkową (drugą) poręcz przy schodach prowadzących z parkingu. Po zakończeniu robót związanych z wykonaniem ogrodzenia pracownicy ZGK przystąpili do profilowania skarp położonych przy parkingu, posadzili zielen przy barierkach. Ostateczny koszt robót i materiałów wynosił 40000 zł.

W omawianym okresie trwało również doposażanie kaplicy. Wykonano wierzchnią płytę katafalku z kamienia w miejsce materiałowego nakrycia, ze względu na jego szybkie zużywanie się. Granitowa płyta stanowi kontynuację okładziny posadzki kaplicy. Przy prezbiterium zainstalowano dwie poręcze ze stali nierdzewnej mające służyć do ochrony ścian w czasie stawiania wieńców. W sierpniu uruchomiona została dodatkowa studnia umożliwiająca pobór wody, zlokalizowana przy kaplicy. Roboty w kaplicy oraz pompę opłaciła i zakupiła Gmina Miejska Dynów. Natomiast materiały i robocizna związana z uruchomieniem ujęcia pochodziły ze strony ZGK. Nowa studnia zasilana jest z wodociągu miejskiego i ułatwi prace porządkowe wykonywane przez mieszkańców. W październiku pracownicy ZGK utwardzili również dwie alejki oddzielające sekcję dziecięcą sektora B. Ponadto wykonywano bieżącą obsługę cmentarza i ceremonii pogrzebowych.

Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami rozpoczęto procedurę likwidacji grobów porzuconych i opuszczonych (oznaczone czerwonymi kartkami), w stosunku do których nie zgłosili się dysponenty. Jednocześnie przypominam osobom posiadającym groby na naszym cmentarzu o konieczności przedłużenia (opłaty) udostępnienia grun-

tu (miejsca) pod mogiły. W tym celu należy zgłaszać się w biurze Zakładu przy ul. Rynek 13 (I piętro).

Epidemia koronawirusa dotknęła również Dynów. W miarę postępu zakażeń wprowadzano i zaostrzono zakazy, obejmujące swoim zakresem odprawianie obrzędów religijnych i pogrzebów. Pierwszy pogrzeb, który odbył się przy ograniczonej do 5 osób liczbie uczestników przeprowadzono w dniu 25.03.2020 r. Obostrzenia te były szczególnie odczuwane i przykre dla rodzin zmarłych. Z biegiem czasu stopniowo je łagodzono. Jednak z powodu nawrotu i eskalacji dziennych zachorowań, premier ogłosił zamknięcie cmentarzy w dniach od 31.10. do 02.11.2020 r. Następnie od soboty 07.11.2020 r. powrócono do ograniczenia, polegającego na tym, że we mszy lub innym obrzędzie religijnym (pogrzeb) może uczestniczyć 1 osoba na 15 m² powierzchni danego obiektu. W przypadku naszej kaplicy może to być 10 osób (bez sprawujących posługę).

Obostrzenia mają również wpływ na pozostałą działalność ZGK, który musi zapewnić ciągłość usług, a co za tym idzie stosować ochronę pracowników. Dlatego w czasie pandemii dokonywane są np. zdalne odczyty wodomierzy poprzez przekazywane telefonicznie wskazania. W przypadku braku takiej możliwości stosowane są naliczenia prognozowane. Przypominam wszystkim osobom, rozliczającym się za odprowadzanie ścieków na zasadzie ryczałtu, liczonego od liczby osób zamieszkałych o konieczności niezwłocznego zawiadomienia ZGK o zmianie ilości osób przebywających w danym gospodarstwie domowym.

Ponadto w 2020 r. Zakład wykonywał swoje zadania związane ze sprzątnięciem miasta, utrzymaniem zieleni i terenów zielonych, przeprowadzaniem robót remontowych dróg i budynków, wykonywaniem przyłączy kanalizacyjnych i wodociągowych i innych zadań zleconych. Planowane są również zakupy inwestycyjne, o których realizacji poinformujemy w następnym wydaniu Kwartalnika.

Z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia, ZGK życzy wszystkim mieszkańcom i swoim kontrahentom, zdrowych, spokojnych i wesołych świąt oraz wszystkiego najlepszego w nadchodzącym 2021 roku.

Artur Owsiny
Dyrektor ZGK

Fot. A. Owsiny Fragment ogrodzenia parkingu od strony cmentarza

Pół wieku razem na dobre i na złe

*Dwoje ludzi, którzy siebie sobie objawili
w całym swoim pięknie, mądrości i wrażliwości,
subtelności, takcie, w najgłębszym
swym człowieczeństwie i zachwycali
się sobą nawzajem, i świata poza sobą
nie widzą. I nie chcą żyć jedno bez drugiego.
I chcą żyć jedno dla drugiego.*

Ks. Mieczysław Maliński „I nie opuszczę Cię”

Jest takie uczucie, które zmienia człowieka i daje mu niesamowitą siłę. Pozwala stawić czoła problemom tego świata i z każdej sytuacji wyjść silniejszym. To miłość.

Jej niewyobrażalna moc połączyła 50 lat temu naszych dostojnych Jubilatów.

Trzydzieści dziewięć par małżeńskich z terenu miasta i gminy Dynów, które zawierały związek małżeński w latach 1968-1969, zostało odznaczonych medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie przez Prezydenta RP. W trosce o zdrowie Dostojnych Jubilatów, w związku z panującą pandemią, w tym roku nie odbyła się uroczysta gala jak w latach poprzednich.

Od 23 i 24 listopada 2020 r. Burmistrz Miasta Dynów Zygmunt Frańczak i Wójt Gminy Dynów Wojciech Piech osobiście dostarczyli Jubilatom przyznane medale, listy gratulacyjne, legitymacje i kosze upominkowe. Część Jubilatów, po wcześniejszym uzgodnieniu odebrała przyznane medale w Urzędzie Stanu Cywilnego w Dynowie osobiście lub przez upoważnioną osobę. Wszystko odbyło się z zachowaniem reżimu sanitarnego. Dlatego wyjątkowość tych Złotych Godów zapamiętamy na długo.

Jubilaci odznaczeni medalami za „Długoletnie Pożycie Małżeńskie” z miasta Dynowa: Państwo Zofia i Marian Bujdaszowie, Julia i Marian Głęb, Helena i Janusz Kędzierscy, Zofia i Stanisław Ostafiński, Danuta i Zenon Paściakowie, Ja-

nina i Eugeniusz Paściakowie, Janina i Jan Peszkowie, Władysława i Janusz Siry, Zofia i Marian Siry, Anna i Ryszard Ukraiński, Danuta i Franciszek Wandasowie, Michalina i Józef Wandasowie, Władysława i Józef Wandasowie, Anna i Stanisław Wandasowie, Stefania i Stanisław Wandasowie,

Jubilaci z terenu gminy Dynów: Państwo Maria i Mieczysław Boczkarowie z Łubna, Janina i Mieczysław Borsuk z Dąbrówki Starzeńskiej, Zofia i Jan Chromiak z Łubna, Józefa i Zdzisław Frańczakowie z Laskówki, Wanda i Józef Gąska z Bachórze, Maria i Tadeusz Hołdysowie z Harty, Zofia i Henryk Kaszyccy z Bachórze, Helena i Stanisław Kocaj z Harty, Irena i Mieczysław Kośmidrowie z Harty, Maria i Józef Kustra z Ulanic, Helena i Stanisław Marszałkowie z Dylągowej, Maria i Leszek Mierziwiński z Harty, Zofia i Kazimierz Mosur z Bachórze, Janina i Eugeniusz Nowakowie z Harty, Anna i Stefan Nowakowie z Harty, Urszula i Stanisław Potoczni z Harty, Janina i Jan Pyra z Bachórze, Janina i Jan Sieńko z Harty, Stanisława i Józef Skibowie z Wyrąb, Aniela i Tadeusz Smyczyński z Harty, Teresa i Eugeniusz Sobel z Laskówki, Mieczysława i Władysław Sokolik z Dylągowej, Gizela i Józef Szałajko z Bachórze, Stanisława i Ryszard Trzeźniowski z Harty.

Dostojni Jubilaci

50 lat temu

*wypowiadając sakramentalne „TAK”
z ufnością przyrzekaliście sobie
dzielić razem dobre i złe chwile.
To również wzór i piękny przykład
dla młodych pokoleń wstępujących
w związek małżeński.*

*Drodzy Jubilaci przyjmijcie
najserdeczniejsze życzenia
za długoletnie pożycie małżeńskie.
Życzymy Wam kolejnych lat spędzonych
w szczęściu, zdrowiu,
wzajemnej miłości i poszanowaniu.*

Anna Nowicka-Hardulak
Kierownik USC w Dynowie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dynowie

ZASADY KIEROWANIA DO DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ I USTALANIA ODPLATNOŚCI ZA POBYT

Sprawy związane z kierowaniem do domu pomocy społecznej regulują obecnie przepisy Działu II rozdziału 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 roku poz. 1876).

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej: „Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.”

Należy pamiętać, iż **umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej jest ostatecznością** i powinno być poprzedzone oceną możliwości udzielenia pomocy osobie potrzebującej w miejscu jej zamieszkania oraz zbadaniem jej sytuacji rodzinnej.

Skierowanie osoby do domu pomocy społecznej wymaga dokonania oceny jej stanu zdrowia oraz wcześniejsze ustalenie zakresu możliwości korzystania przez daną osobę z pomocy środowiskowej, w szcze-

gólności zaś zbadania możliwości zorganizowania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Niemożliwość zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w zakresie niezbędnym do zaspokojenia codziennych potrzeb życiowych stanowi przesłankę do skierowania osoby do domu pomocy społecznej. Zasadą jest kierowanie do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej umieszczeniem w placówce. W przypadku braku miejsc w takim domu osoba wpisywana jest na listę oczekujących. Jeżeli przewidywany okres oczekiwania na miejsce jest dłuższy niż 3 miesiące, osobę kieruje się (na jej wniosek) do innego, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej do tego samego typu.

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gmi-

ny właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej, natomiast decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy prowadzącej dom pomocy społecznej lub starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny. Opłata zostaje ustalona w decyzji wydanej przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gminy kierującej do domu pomocy społecznej. Odpłatność ustalana jest do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania.

W pierwszej kolejności koszty pobytu w placówce pokrywa mieszkaniec, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka (dochodem tym mogą być alimenty lub renta rodzinna).

Przepisy nakładają na mieszkańca obowiązek ponoszenia odpłatności do wysokości 70 % posiadanego dochodu.

Jeżeli mieszkaniec nie jest w stanie uiścić opłat, to obciążają one kolejno małżonka, zstępnych, wstępnych oraz gminę, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Należy zaznaczyć, że opłaty nie dzieli się po równo na wszystkich zobowiązanych, a obciąża ich się w kolejności: małżonek, zstępni i w ostatniej kolejności wstępni, pod warunkiem spełnienia kryteriów dochodowych. Ww. opłatę mogą uiszczać również inne osoby. Jeżeli opłata nie zostanie wniesiona przez wyżej wymienione osoby uiszcza ją właściwa gmina. Obciążenia gminy stanowią różnicę pomiędzy średnim kosztem utrzymania mieszkańca a opłatą przez niego wniesioną oraz opłatą uiszczoną przez osoby bliskie.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym - ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

Ogłoszenie, o którym mowa wyżej stanowi podstawę do ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej od następnego miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zostało opublikowane, a do tego czasu odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej ustala się na podstawie ogłoszenia z roku poprzedniego. Mieszkaniec domu wnosi opłatę do kasy domu lub na jego rachunek bankowy. Za jego zgodą opłata może być potrącana:

- 1) z emerytury lub renty mieszkańca domu - przez właściwy organ emerytalno-rentowy, zgodnie z odrębnymi przepisami;
- 2) z zasiłku stałego mieszkańca domu - przez ośrodek pomocy społecznej dokonujący wypłaty świadczenia; opłatę za pobyt ośrodka pomocy społecznej przekazuje na rachunek bankowy domu pomocy społecznej.

Inne osoby, zarówno zobowiązane do jej wnoszenia jak i wnoszące opłaty dobrowolnie, wnoszą opłatę (w wysokości ustalonej zgodnie z przepisami) do kasy lub na rachunek bankowy gminy, z której mieszkaniec domu został skierowany.

Zgodnie z art. 56 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej domy pomocy społecznej dzielą się na domy dla:

- 1) osób w podeszłym wieku;
- 2) osób przewlekle somatycznie chorych;
- 3) osób przewlekle psychicznie chorych;
- 4) dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
- 5) dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie;
- 6) osób niepełnosprawnych fizycznie;
- 7) osób uzależnionych od alkoholu.

Więcej informacji można uzyskać w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dynowie lub dzwoniąc na numer 16/ 6521286.

Henryka Papiernik
Kierownik MOPS w Dynowie

Złobek Miejski w Dynowie

Rok 2020 powoli się kończy, jednak z pewnością nigdy go nie zapomnimy. Przyniósł nam wiele powodów do dumy i radości, ale także wiele niepewności.

Dla Żłobka Miejskiego w Dynowie zaczął się pięknie i intensywnie, gdyż to właśnie na początku tego roku, a dokładnie 27 stycznia, utworzone zostały nowe miejsca opieki w naszym żłobku, w ramach przyznanej dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W żłobku znajdują się już cztery sale dla 48 dzieci. Każda z nich jest doskonale wyposażona w zabawki, pomoce rozwijające małą i dużą motorykę, instrumenty, materiały plastyczne i dydaktyczne oraz urządzenia do integracji sensorycznej.

Niestety później przyszedł najtrudniejszy czas nie tylko dla naszej społeczności, ale całego świata. Z powodu zagrożenia zakażeniem wirusem COVID-19 zamykano poszczególne gałęzie gospodarki, zostały zamknięte także wszystkie placówki opiekuńcze. Mimo ogromnego strachu o przyszłość naszego żłobka, udało nam się zawiesić działalność tylko na półtora miesiąca. Dzięki rodzicom dzieci uczęszczającym do żłobka, którzy po ponownym otwarciu mimo trudnej sytuacji nas nie opuścili, byli z nami, przestrzegali narzuconych procedur bezpieczeństwa, mogliśmy pracować dalej i wypełniać swoją misję. Ta ciężka sytuacja udowodniła nam jakim zaufaniem obdarzają nas rodzice naszych kochanych maluszków. Jest to dla nas dodatkowa motywacja do pracy i ogromne szczęście.

31 lipca z zachowaniem wszelkich środków bezpieczeństwa udało nam się zorganizować zakończenie roku. Jak zwykle nie obyło się bez łez wzruszenia żegnając przyszłe przedszkolaki. Niektóre dzieci były z nami od pierwszego dnia działalności żłobka, co nie ułatwiało rozstania. Znowu nie może-

my uwierzyć, jak szybko minął czas. Dziękujemy Wam drodzy rodzice i kochane dzieci, że mogliśmy być częścią Waszego życia.

Od września rozpoczęliśmy kolejny rok i choć nie będzie on taki sam jak poprzednie to zrobimy wszystko, aby dla dzieci czas w spędzony w naszym żłobku był wyjątkowy, pełen wspaniałej zabawy i zdobywania nowych umiejętności.

Renata Błońska – Siwek
Dyrektor Żłobka Miejskiego w Dynowie
Fot. **Renata Błońska – Siwek**

Przedszkole Miejskie w Dynowie

Kiedy rozpoczynaliśmy rok szkolny 2019/2020 nikt nie spodziewał się, że będzie on bardzo trudny dla całego systemu oświaty. Pandemia COVID-19 postawiła przed całym światem wielkie wyzwanie, do którego nikt nie był przygotowany.

Z dniem 16.03.2020 r. decyzją Ministra Edukacji Narodowej przedszkole zostało zamknięte z powodu pandemii COVID-19. Od 25 marca 2020 r. zgodnie z wytycznymi MEN, zdalna realizacja zadań edukacyjnych przedszkola stała się obowiązkiem. Nauczycielki nawiązały współpracę online z rodzicami swoich podopiecznych, w ramach której przygotowywano i przekazywano

rodzicom materiały dydaktyczne do pracy z dziećmi w domu. Codziennie pocztą elektroniczną wysyłały propozycje zabaw i zajęć edukacyjnych do wszystkich rodziców, dołączając jako załączniki pliki graficzne – kart pracy, kolorowanki, pliki muzyczne, linki do polecanych stron, publikujących ciekawe materiały edukacyjne – filmy, bajki i baśnie, teatryki, piosenki. Zachęcały rodziców i dzieci do aktywności i informacji zwrotnej w postaci zdjęć, uwag i propozycji. Otrzymane od rodziców różnorodne zdjęcia obrazujące aktywność ich dzieci systematycznie zamieszczane były na stronie internetowej przedszkola.

Obecnie w Miejskim Przedszkolu w Dynowie jest dziesięć oddziałów do których uczęszcza 247 dzieci. Mimo wielu obostrzeń sanitarnych w placówce realizowane są wszystkie święta wynikające z kalendarza uroczystości przedszkolnych. Jedyną zmianą wynikającą z tej wyjątkowej sytuacji jest to, że każda grupa obchodzi je we własnym gronie.

Największym wydarzeniem w okresie jesiennym była uroczystość pasowania na przedszkolaka. Dla najmłodszych było to ogromne przeżycie, ale trzymały się bardzo dzielnie. Pani Dyrektor za pomocą „czarodziejskiego ołówka” dokonała uroczystego „Aktu pasowania”. Po części artystycznej, dzieci obiecały: zgodnie bawić się w przedszkolu, przychodzić każdego dnia z uśmiechem, słuchać pani, pomagać kolegom i być dzielnym przedszkolakiem. Na pamiątkę tego ważnego wydarzenia każdy przedszkolak otrzymał dyplom pasowania. Oprócz wyżej wymienionego święta odbyły się również uroczystości z okazji „Dnia Przedszkolaka”, „Dnia Chłopaka”, „Dzień Mycia Rąk”, „Święto Niepodległości”, „Dzień Postaci z Bajek”, „Święto Niepodległości”, „Dzień Pluszowego Misia”, „Dzień Kredki”. W przyszłości, o ile pozwoli sytuacja epidemiologiczna w kraju, nadal będą realizowane zadania wynikające z rocznego planu pracy przedszkola. Wszystkie informacje z życia przedszkola w postaci zdjęć i krótkich sprawozdań z ich przebiegu systematycznie zamieszczane są na stronie internetowej przedszkola lub przesyłane bezpośrednio do rodziców danej grupy za pośrednictwem komunikatora messenger.

Mamy nadzieję, że uda nam się przetrwać ten trudny dla nas wszystkich czas i wrócić do rzeczywistości sprzed pandemii.

Renata Pyś

Nauczyciel Przedszkola Miejskiego
w Dynowie

Fot. Ze zbiorów PM w Dynowie

Z życia Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Twórców Niepodległej Polski w Dynowie

1. Podsumowanie roku szkolnego 2019/2020.

Wszyscy Uczniowie otrzymali promocję do klasy programowo wyższej, w tym 59 z wyróżnieniem. 45 Ósmoklasistów ukończyło szkołę, w tym 11 z wyróżnieniem. Z całego serca życzymy im dalszych sukcesów w wybranych przez siebie szkołach średnich!!!

Średnie poszczególnych klas to: 4,78 – V a; 4,65 – IV a; 4,22 – V b; 4,04 – VI a; 3,98 – VI c; 3,95 – VI b; 3,85 – VIII b; 3,83 – VIII a; 3,82 – VI d i VII a; 3,73 – VII b; 3,71 – V c.

Nasi Uczniowie mogli się także poszczycić indywidualnymi oraz zespołowymi sukcesami. Oto one:

- polonistyczne: I miejsce dla Mai Kaczorowskiej w „Wojewódzkim Turnieju Poezji i Prozy ZAWSZE WIERNI”. I miejsce dla Dawida Michalika, II miejsce dla Zuzanny Tarnawskiej w kategorii recytatorskiej oraz I miejsce dla Otylii Hadam w kategorii poezji śpiewanej w ramach „Dynowskiego Konkursu Poezji”, który organizował MOK w Dynowie. II miejsce dla Zofii Homy i wyróżnienie dla Emilii Martowicz w kategorii literackiej w ramach „Konkursu Bożonarodzeniowego. Radosne święta – twórcze święta” w LO Dynów

- plastyczne: I miejsce dla Liwii Radoń w ramach „Konkursu Bożonarodzeniowego. Radosne święta – twórcze święta” w LO Dynów

- sportowe: I miejsce w finale powiatu w Igrzyskach Dzieci w piłce ręcznej chłopców, II miejsce w rejonowych Igrzyskach Dzieci w piłce ręcznej chłopców, III miejsce w półfinale wojewódzkim Igrzysk Dzieci w piłce ręcznej chłopców, I miejsce w finale Igrzysk Młodzieży Szkolnej w piłce ręcznej chłopców, III miejsce w rejonowych Igrzyskach Młodzieży Szkolnej w piłce ręcznej chłopców, I miejsce dla Marka Martowicza w finale powiatu w biegu na 100 m, II miejsce dla Kamila Potoczego w finale powiatu w biegu na 1000 m, III miejsce w finale powiatu dla Miłosza Zdeba w skoku w dal, I miejsce w finale powiatu sztafety 4x100 m w kategorii chłopców, IV miejsce sztafety 4x100 m w finale wojewódzkim Igrzysk Młodzieży Szkolnej w kategorii chłopców, II miejsce w finale powiatu w Igrzyskach Dzieci w piłce ręcznej dziewcząt, III miejsce w finale powiatu w Igrzyskach Dzieci w drużynowych igrzyskach przełajowych w kategorii chłopców, I miejsce w powiecie dla Gabrieli Marszałek w biegu na 600 m oraz III miejsce w finale wojewódzkim w biegu na 600 m, I miejsce dla Hanny Marszałek w powiecie i XI miejsce w finale wojewódzkim w skoku w dal, II miejsce dla Oliwii Kiełbasy w finale powiatu w skoku w dal, II miejsce dla Andżeliki Drabik w finale powiatu w biegu na 100 m, II miejsce dla Pauliny Chorążykiewicz w finale powiatu w biegu na 300 m, I miejsce w finale powiatu sztafety 4x100 m w kategorii dziewcząt, I miejsce w finale powiatu w Igrzyskach Młodzieży Szkolnej w drużynowych biegach przełajowych w kategorii dziewcząt, I miejsce w rejonie w Igrzyskach

Młodzieży Szkolnej w drużynowych biegach przełajowych w kategorii dziewcząt, VI miejsce w finale wojewódzkim Igrzysk Młodzieży Szkolnej w sztafecie 4x100 m w kategorii dziewcząt, I miejsce w finale Igrzysk Młodzieży Szkolnej w piłce ręcznej dziewcząt.

Za wyniki w nauce oraz dodatkowe osiągnięcia za rok szkolny 2019/2020 stypendia Burmistrza Miasta Dynów otrzymało 21 Uczniów. Gratulujemy!

Przez cały rok szkolny aktywnie działały przedmiotowe oraz specjalistyczne zespoły nauczycieli. Poza tym funkcjonowały organizacje skupiające Uczniów, tj. „Samorząd Uczniowski, Szkolne Koło „Caritas” i Szkolny Klub Wolontariusza. W ramach działalności SKW zorganizowano po raz XVII akcję charytatywną „Podziel się z innymi”. Jej celem było przygotowanie świątecznych darów dla dzieci z rodzin znajdu-

jących się w trudnej sytuacji materialnej oraz wychowanków z Domu Dziecka w Dynowie. Do akcji włączyli się sponsorzy, przekazując na ten cel środki pieniężne w wysokości 3200,00 zł oraz materialne na kwotę 350,00 zł (sprzęt sportowy dla Domu Dziecka). Za ww. kwotę zakupiono laptop dla wychowanków z Domu Dziecka (2000,00 zł) oraz przekazano bony towarowe (1200,00 zł).

Opieką świetlicową objęto 150 Uczniów z klas I – IV, którzy zostali podzieleni na 6 grup! Zajęcia tego typu odbywały się w godzinach: 6:45 – 8:00 oraz 11:00 – 16:30.

Z biblioteki szkolnej korzystało 424 osób oraz nauczyciele. Średnia wypożyczeń na czytelnika to 3,2 książki, na jednego Ucznia to 2,9 książki.

II semestr roku szkolnego 2019/2020 był szczególny, nietypowy ze względu na zaistniałą pandemię koronawirusa. Od 13 marca zawieszono działalność placówki szkolnej, a od 25 marca wprowadzono tzw. zdalne nauczanie. Był to okres niezwykle trudny dla wszystkich! Starliśmy się sprostać zaskakującym nas z dnia na dzień wymaganiom. Dzięki wykorzystaniu aplikacji, dziennikowi elektronicznemu (wprowadzonemu od II półrocza), telefonom komórkowym itp. została zrealizowana podstawa programowa z poszczególnych przedmiotów. Z racji nietypowej sytuacji, która zaskoczyła wszystkich, szkoła postarała się, aby Uczniowie pozbawieni narzędzi do pracy otrzymali je. Dlatego wypożyczono z zasobów placówki aż 35 laptopów, z czego 24 zakupił Urząd Miasta. Poza tym, chcąc poznać opinie na temat przedłużającego się zdalnego nauczania, na przełomie maja i kwietnia br. przeprowadzono badania ankietowe wśród Uczniów kl. IV-VIII i Rodziców kl. I – VIII. Analizie podlegało 132 informacji zwrotnych od Uczniów oraz 171 od Rodziców. Sporo zainteresowanych nie wypowiedziało się na powyższy temat.

Dotatkowo Ósmoklasiści kończący edukację na tym etapie oraz przygotowujący ich nauczyciele stanęli przed nie lada wyzwaniem! Zewnętrzne egzaminy zostały ostatecznie przesunięte przez pandemię, a wcześniejsze i zaskakujące zawieszenie zajęć oraz zdalne nauczanie zakłóciło ich efektywne przygotowanie. Pomimo wszelkich utrudnień nasi Uczniowie w pełnym składzie i na miarę swoich możliwości, przy wsparciu Rodziców oraz Nauczycieli, zmierzili się z tym egzaminem! Gratulujemy! Brawo!

2. Rok szkolny 2020/2021.

Nowy rok szkolny rozpoczęliśmy pełni optymizmu, pomimo nadal obowiązujących zasad sanitarnych, zmienionych godzin zajęć. Mogli-

śmy pracować stacjonarnie, mając ze sobą bezpośredni kontakt, a tego nam przede wszystkim brakowało!

Naukę rozpoczęło 494 Uczniów. Tym razem dołączyli do naszej szkoły m.in. Uczniowie z Dąbrówki Starzeńskiej, Huty Porąb, Siedlisk. Serdecznie witamy! Poza tym naukę rozpoczęli cudowni pierwszoklasiści, których profesjonalną opieką otoczyły p. Anna Kędzierska i p. Weronika Potoczna. Cieszymy się z ich obecności!

18-22 września br. w ramach Narodowego Dnia Sportu Uczniowski Klub Sportowy „Pogórze” działający przy naszej szkole realizował zadanie publiczne „Zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży oraz imprezy profilaktyczne na wolnym powietrzu”. Klub otrzymał na nie dotację Urzędu Miasta Dynowa. Z tych funduszy zakupiono m.in. podium sportowe oraz pamiątkowe medale. Dzieci i młodzież startowała w biegach krótkich oraz średnich. Nagrody rzeczowe ufundowała również Rada Rodziców przy PSP Nr1 w Dynowie. Dziękujemy! Brawa dla uczestników!

1 października br. to ustanowiony ogólnopolski dzień odblasków. Policja w ramach akcji informacyjno-edukacyjnej „Świeć Przykładem”, jak co roku edukowała pieszych uczestników ruchu w zakresie bezpieczeństwa i noszenia odblasków. Nasi Uczniowie świadomie wzięli udział w akcji. Brawo, bo zadbałicie o swoje i innych bezpieczeństwo!

Trzy medale! 5 października br. na obiektach „Juwenii” w Przemyśle odbyły się konkurencje biegowe w kategorii Igrzysk Młodzieży Szkolnej w indywidualnych mistrzostwach Szkolnego Związku Sportowego w lekkiej atletyce. Zawody miały charakter wojewódzki, a prawo startu miała młodzież z rocznika 2006/2007. Naszą szkołę reprezentowało czterech zawodników. Startowali w sztafecie 4x100 m, w biegach na 100, 300, 1000 metrów. Chłopcy zaprezentowali się rewelacyjnie, zdobywając dwa srebrne oraz jeden brązowy medal.

Nasza szkoła po raz kolejny wzięła udział w „Światowym Dniu Tabliczki Mnożenia”, który odbył się 2 października br. Cel akcji to propagowanie zabawowej formy nauczania matematyki. Uczniowie, którzy w trakcie wakacji zdążyli ją zapomnieć, mieli okazję nadrobić zaległości. Tydzień przed zmaganiem powtarzali tabliczkę mnożenia, układali wierszyki ułatwiające zapamiętanie trudniejszych przykładów. W dniu rywalizacji Komisje Egzaminacyjne przeprowadzały krótkie egzaminy z tabliczki mnożenia w klasach III-VI. Uczniowie wybierali los z 5 przykładami mnożenia. Jeżeli uczestnik akcji podał wszystkie poprawne odpowiedzi, zdobywał tytuł MT EXPERT. W egzaminie brali udział nie tylko Uczniowie, ale nauczyciele oraz pracownicy szkoły. Poza tym na lekcjach matematyki uczniowie rozwiązywali łamigłówki związane z tabliczką mnożenia. Punktem finałowym tegorocznej edycji „Światowego

Dnia Tabliczki Mnożenia” było wręczenie certyfikatów. Wszystkim serdecznie gratulujemy !!!

10 października br. ogłoszono oficjalne wyniki na przewodniczącego szkoły. Został nim Szymon Kocaj z VIII a. Gratulujemy!

Tegoroczne obchody Dnia Komisji Edukacji Narodowej miały wyjątkowo inny charakter. Nie odbył się tradycyjny, coroczny apel z atrakcyjną częścią artystyczną. Tym razem za pośrednictwem szkolnej radioli oraz w klasopracowniach rozbrzmiały życzenia dla Wszystkich związanych z oświatą.

Niestety od 26 października br. zgodnie z decyzją rządu znów wprowadzono zdalne nauczanie dla kl. I-V-VIII, a następnie dla kl. I-III. W związku z tym wiele działań zostało wstrzymanych... Mamy ogromną nadzieję, że nie potrwa to zbyt długo, bo „Szkoła to przede wszystkim relacje, bezpośredni i żywy kontakt człowieka z człowiekiem, który tylko wtedy daje efektywne wyniki i nic, ale to to nic tego nie zastąpi!”.

Wszystkim życzymy zdrowia fizycznego i psychicznego. Proszę dbać o siebie!

Niech słowa Wisławy Szymborskiej napawają optymizmem oraz nadzieją:

„Czemu ty się, zła godzino,
z niepotrzebnym mieszasz lękiem?
Jesteś – a więc musisz minąć.
Miniesz – a więc to jest piękne”.

Zespół ds. Promocji Szkoły

Rok 2020 w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2 w Dynowie z Oddziałem Przedszkolnym

„Korzeń nauki jest gorzki, ale owoc słodki” – powiedział Arystoteles, nie mając pojęcia, jakie wyzwania postawi przed szkolnictwem rok 2020.

PSP nr 2 w Dynowie, tak jak każda placówka edukacyjna w Polsce, musiała zmierzyć się z nowymi obostrzeniami i trudnościami, jakie się pojawiły w związku z zagrożeniem COVID-19.

Zawieszenie stacjonarnych zajęć w szkole i rozpoczęcie od 26 marca nauki zdalnej postawiło przed nauczycielami, uczniami i rodzicami nie tylko nowe wyzwania, ale też szereg trudności.

Podstawowym problemem była często zła jakość połączenia internetowego, niedobór sprzętu komputerowego oraz niedostateczne umiejętności pozwalające na korzystanie z nowych technologii.

Naszym uczniom staraliśmy się dostarczać nie tylko ciekawe i interesujące materiały, ale przede wszystkim treści merytorycznie, pozwalające w tych trudnych chwilach na realizację podstawy programowej. Zajęcia prowadzone były głównie za pomocą poczty elektronicznej. Uczniowie zgodnie z tygodniowym planem zajęć otrzymywali e-maile zawierające tematy lekcji, informacje wyjaśniające, notatki, linki do zgodnych z tematem lekcji stron edukacyjnych lub filmów.

Nauczyciele kontaktowali się również przez Messenger'a oraz telefonicznie /zwłaszcza w klasach I-III/.

Uczniowie wysyłali swoje prace w formie zdjęć, skanów lub rozwiązań w edytorze tekstu, jako załączniki do e-maila. Wychowawcy byli w stałym kontakcie z rodzicami.

Z programu „Zdalna szkoła” otrzymaliśmy 13 laptopów, które uczniowie mogli wypożyczyć do domu /z tej możliwości skorzystało 8 uczniów/.

Od 25 maja w szkole prowadzone były konsultacje dla uczniów klasy VIII, przygotowujące do egzaminu, który odbył się w dniach 16-18 czerwca.

Również 25 maja zaczęliśmy prowadzić zajęcia dla uczniów posiadających orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznej, a w dniach 1-7czerwca konsultacje dla uczniów klas I-VII, z których najliczniej skorzystali uczniowie klasy III i IV.

Wszyscy uczniowie zostali promowani do następnych klas. Pięcioro naszych wychowanków z klasy VI uzyskało średnią ocen uprawniającą do ubiegania się o przyznanie stypendium za wyniki w nauce.

Po wakacjach z optymizmem i nadzieją rozpoczęliśmy nowy rok szkolny 2020/2021. Wielką była radość uczniów, gdy mogli się spotkać z kolegami w klasie. Mimo że zajęcia musiały odbywać się zgodnie z obowiązującymi procedurami i za-

chowaniem szczególnej ostrożności, wszyscy docenili możliwość uczęszczania do szkoły.

W tym roku w klasie pierwszej zaczęło swą przygodę ze szkołą 6 uczniów. Pierwszoklasiści uroczystie zostali przyjęci w poczet uczniów PSP nr 2, podczas tradycyjnego pasowania na ucznia. Była to uroczystość skromniejsza niż zwykle. W tym dniu uczniowie przybyli do szkoły odświętnie ubrani w doskonałych humorach. Po części oficjalnej, podczas której złożyli ślubowanie otrzymali pamiątkowe dyplomy, słodkości oraz ciasto przygotowane przez rodziców.

Niestety, radość uczniów, rodziców i nauczycieli była krótkotrwała, gdyż znów musieliśmy przejść na zdalne nauczanie. Obecnie pracujemy na platformie TEAMS, dzięki czemu ogół uczniów ma możliwość czynnego uczestniczenia w zajęciach prowadzonych przez nauczycieli. Wszystkim uczniom, którzy nie posiadają własnego sprzętu lub dzielą go z rodzeństwem, wypożyczono laptopy ze szkoły.

Pomimo pandemii udaje się realizować zajęcia w ramach SKS, prowadzone są również indywidualne zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i logopedyczne dla uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Rok 2020 bardzo szybko mija, zbliżają się święta Bożego Narodzenia. Z tej okazji Dyrektor, Nauczyciele i Pracownicy Obsługi życzą Uczniom, Rodzicom oraz Mieszkańcom ulicy Bartkówek zdrowych, spokojnych świąt, pełnych miłości i zrozumienia oraz nadziei, że Nowy Rok 2021 przyniesie zdrowie, radość i wszelką pomyślność.

**Wiesława Marszałek
Agata Wróbel**

Fot. Ze zbiorów PSP Nr 2 w Dynowie

Szkoła Muzyczna I stopnia w Dynowie w czasach zarazy czyli jak przebiegała i przebiega nauka muzyki w okresie przed i po wakacjach 2020 roku

*Dzieci kocha się nie dlatego, że są dziećmi,
ale z przyjaźni, która towarzyszy ich wychowaniu*
Gabriel García Márquez, *Miłość w czasach zarazy*

Muzyka wymaga dyscypliny, organizacji ale też umiejętności planowania i antycypowania efektów końcowych. Nie mniej ważne jest również szybkie reagowanie na zmieniające się warunki i realia, co automatycznie kojarzy się z typową dla muzyki improwizacją.

Czy decyzją o konieczności prowadzenia nauki w sposób zdalny zostaliśmy zaskoczeni? Początkowo tak, lecz szybko przystosowaliśmy się. Uczniowie również.

Przygotowanie każdego zajęcia w formie przekazu internetowego wymagało dużo większego nakładu czasu i pracy niż w formie tradycyjnej. Zmusiło nauczycieli i uczniów do zapoznania się z obsługą techniczną urządzeń i programów komputerowych. Z pomocą teoretykom przyszły portale *Muzykoteka Szkolna*, *Ninateka*, *Edukacja muzyczna* grupy facebookowe i inne. Gorące linie koleżeńskie rozpalone zostały do czerwoności. Uczniowie, by uczęszczać na zajęcia zdalne musieli dysponować nie tylko własnym lub pożyczonym ze szkoły instrumentem, lecz również komputerem i stabilnym łączem internetowym.

Nie obyło się bez kłopotów natury technicznej, lecz tu z pomocą przyszła szkoła (w zakresie instrumentów) oraz program MEN, dzięki czemu najbardziej potrzebujący otrzymali sprzęt komputerowy do dyspozycji.

Lekcje nauki gry na instrumentach odbywały się najczęściej poprzez komunikatory Skype, Zoom, Messenger czasem WhatsApp.

Uczniowie poza regularnymi lekcjami swe postępy w grze dokumentowali na krótkich filmikach video, przesyłanych nauczycielom, którzy po odsłuchaniu i analizie odsyłali swe uwagi lub własne pokazowe nagrania fragmentów utworów budzących wątpliwości, sugerując elementy do poprawy technicznej czy interpretacyjnej. Ten sposób wymuszał na uczniach bardziej wnikliwą analizę swych kolejnych wykonań, a w efekcie spędzenie większej ilości czasu na ćwiczeniu utworów.

Dużą pracę wykonali rodzice, często będący obserwatorami lekcji online-owych, które przyczyniły się do wzrostu ich wiedzy i możliwości pracy z dzieckiem. Dzięki ich zaangażo-

waniu i uwagom często praca przebiegała lepiej, a postępy niejednokrotnie okazały się szybsze i większe niż przy pracy tradycyjnej.

To po raz kolejny udowodniło, jak wielką rolę ma rodzic w „domowym odrabianiu lekcji gry”, bez której nie ma mowy o uzyskaniu naprawdę wysokiego poziomu wykonawczego. Na przestrzeni 7 lat funkcjonowania Szkoły Muzycznej w Dynowie z dumą obserwuję duży postęp w świadomości rodziców i systematyczności ich pracy.

W efekcie na stronie internetowej szkoły oraz szkolnym profilu na portalu facebook zamieszczaliśmy liczne prezentacje uczniów, jako podpisy klasowe, szkolne, czy prezentacje instrumentów, mające na celu pokazanie naszych osiągnięć i możliwości, jakie daje nauka w naszej Szkole Muzycznej.

Nagrany również został film promujący szkołę potencjalnym kandydatom klas pierwszych bieżącego roku szkolnego 2020/2021. Poza opisem szkoły, pracy, umiłowaniem muzyki prezentowane są również piękne krajobrazy Dynowszczyzny i pejzaże naszego Miasta.

Zapraszamy do ich oglądania na stronie: szkolamuzyczna.dynow.pl

Aktualnie po kilku tygodniach stacjonarnej nauki kontynuujemy pracę w sposób zdalny.

Jesteśmy bogatsi o wiosenne doświadczenia, a wykonana wówczas praca owocuje sprawniejszą organizacją procesu nauczania. Uczniowie szybciej zameldowali się u swych nauczycieli i w dobrej frekwencji logują do zajęć teoretycznych.

Jakie korzyści dla dzieci przyniosło zdalne nauczanie muzyki?

- Oszczędność czasu traconego na dojazdy do szkoły oraz przerwy pomiędzy lekcją instrumentu a teorii.
- Późniejsza pora wstawania sprawiała, że bardziej wypoczęte przystępowały do nauki i ćwiczeń instrumentalnych. Wzrost koncentracji powoduje szybsze efekty pracy.
- Dzieci nauczyły się większej samodzielności

- i krytycznego podejścia do swych wykonań, co powodowało szybsze opanowanie programu i wyższy poziom wykonawczy.
- Poprawiła się umiejętność czytania nut *a prima vista*, czyli na pierwszy rzut oka, bez wcześniejszego przygotowania.
- Praca online spowodowała wzrost koncentracji naszych podopiecznych co zaskutkowało dłuższymi okresami aktywnej pracy podczas lekcji.
- Docenienie wartości jaką daje praca z nauczycielem „na żywo”.
- Mimo wcześniejszych narzezań na niedogodności wynikające z systematycznych obowiązków młodzież docenia kontakty z rówieśnikami, nauczycielami, niepowtarzalną absolutnie wyjątkową atmosferę szkoły muzycznej.
- Poprzez zapoznanie z technikami pracy uczniowie częściej sięgali po nagrania, poznali portale z muzyką poważną w najlepszych wykonaniach orkiestr i artystów topowych o niepowtarzalnych i nietuzinkowych osobowościach.

Mimo korzyści opisanych wyżej, nic nie jest w stanie zastąpić żywego kontaktu z nauczycielem, bo w muzyce jak w żadnej innej specjalności relacja Uczeń – Czeladnik – Mistrz odgrywa od setek lat tę samą kluczową rolę.

Pokonując trudności i komplikacje natury logistycznej, wprowadzenie nauki zdalnej udało się przeprowadzić bezkolizyjnie.

Nasze sukcesy

- Na przesłuchaniach ogólnopolskich, prowadzonych przez Centrum Edukacji Artystycznej w poszczególnych instrumentach wystąpili dyplomanci reprezentujący klasy skrzypiec, trąbki, gitary i akordeonu, którzy uzyskali niemal wyłącznie dobre lub bardzo dobre oceny. Wystąpili: Patrycja Hus z klasy skrzypiec pani Małgorzaty Peszko, Emilia Szybiak z klasy pana Bogusława Dulskiego, Oliwia Tworzydło z klasy gitary pana Piotra Kopko oraz Kamil Chruściki z klasy trąbki pana Krystiana Balawendra.
- Na szczególne wyróżnienie zasługują akordeoniści, Krzysztof Dzik z klasy pani Doroty Kołodziej uzyskał 23/25 pkt, Szymon Polaczek z klasy pana Jerzego Kołodzieja 22/25 pkt Mateusz Bury z klasy pana Kamila Łukasiewicza 21/25 punktów.

- Uczniowie Mateusz Siry i Sebastian Pęcherek z klasy fortepianu pani Anny Dymek zostali laureatami Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego *Bieszczady bez Granic* oraz *Regionalnego Konkursu Muzycznego w Leżajsku*.

Oni również są stypendystami programu Urzędu Miasta Dynów, od kilku lat funkcjonującego w naszym mieście dla uzdolnionej, pracowitej i ambitnej młodzieży.

W Szkole Muzycznej I stopnia w Dynowie odbyły się seminaria i warsztaty dla uczniów i nauczycieli: seminarium wiolonczelowe, perkusyjne, klarnetowe i saksofonowe. Prowadzili je wybitni nauczyciele i profesorowie wyższych uczelni muzycznych w Polsce. Owocują one rozwojem naszych uczniów.

Nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach zewnętrznych, dzięki którym podnosili swe kompetencje i kwalifikacje zawodowe.

Rok szkolny 2020/2021

Szkoła Muzyczna I stopnia w Dynowie mimo trudnych czasów prężnie się rozwija. Aktualnie uczy się w niej 140 młodych adeptów muzyki. Część pozyskanych w tym roku pierwszoklasistów odbyło w dniu 23.10.2020 Uroczyste Pasowanie na Ucznia SM Dynów, które przygotowała pani Maria Praisnar. Dzieci pięknie śpiewały i tanecznym krokiem paradowały w szkolnej auli, w obecności dyrektora Jerzego Kołodzieja i pana Edwina Szeteli. Niestety, ze względów bezpieczeństwa publiczności nie mogli stanowić jak zazwyczaj rodzice i krewni małych artystów...

Baza instrumentalna wzbogaciła się we wrześniu w nowe kotły, perkusyjne instrumenty stanowiące podstawę muzyki symfonicznej oraz saksofony dedykowane najmłodszym.

W szkole panuje miła, przyjazna dzieciom i rodzicom atmosfera. Wiadą jak na dłoni, że powiedzenie: *muzyka łagodzi obyczaje* zwłaszcza w aktualnych, brutalnych dniach znajduje potwierdzenie. Z pewnością wielką w tym zasługą dobrej współpracy szkoły zarówno z Radą Miasta jak i z Burmistrzem Dynowa.

Jerzy Kołodziej

Dyrektor SM I st. Dynowie

Fot. **Ze zbiorów SM I stopnia w Dynowie**

Projekt „Daleko do miasta” oraz wydarzenia kulturalne w ramach Plenerowego Domu Kultury organizowane przez Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie

Przedstawiamy Państwu inicjatywy realizowane w ramach projektu „Daleko do miasta: narracje o kulturze lokalnej vol. 2 DOM. Dofinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Kultura – Interwencje 2020”. Są wśród nich:

- I plener rzeźbiarski im. Bogusława Kędzińskiego, 3-13 sierpnia
- Spacery fotograficzne „Dynów – dom otwarty na cztery strony świata”, 21-23 sierpnia
- Widowisko plenerowe „Dynowskie Sobótki”, 5 września
- Ogólnopolska konferencja „Małe miasta. Dom polski”, 26 września

Zapraszamy na stronę projektu: www.dalekodomiasta.idynow.pl (filmy, zdjęcia, artykuły)

I plener rzeźbiarski im. Bogusława Kędzierskiego – podsumowanie

O idei pleneru rzeźbiarskiego w Dynowie

Inicjatywa powstała ku pamięci i w hołdzie wybitnemu rzeźbiarzowi Pogórza Dynowskiego Bogusławowi Kędzierskiemu, który zmarł 25 października 2019 r. Od urodzenia był związany z Dynowem. Autor licznych rzeźb z drewna, kamienia, betonu i metalu. Znany był nie tylko w Polsce, ale także poza granicami kraju. Człowiek wielce zasłużony dla dynowskiej kultury, radny Rady Miejskiej w Dynowie w latach 2002-2006. Odchodząc pozostawił po sobie bardzo bogaty dorobek artystyczny w postaci licznych rzeźb w sanktuariach, świątyniach, na cmentarzach oraz w wielu prywatnych domach nie tylko w Dynowie i okolicy, ale na całym świecie. W twórczości pana Bogusława dominował motyw religijny, odzwierciedlający wrażliwość Autora.

Na potwierdzenie oddania hołdu wybitnemu artyście Rada Miasta Dynów Uchwałą z dnia 27 września 2019 roku nadała Panu Bogusławowi tytuł „ZASŁUŻONY DLA MIASTA DYNOWA”. W dniu 11 listopada 2019 roku podczas obchodów uroczystości 101. Rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę został wręczony Akt Nadania najbliższej rodzinie.

Artyści – rzeźbiarze. Kogo gościliśmy na plenerze?

Pomysł I pleneru rzeźbiarskiego (3 – 13 sierpnia 2020) pojawił się w 2019 r., a jego inicjatorem i czołowym rzeźbiarzem był Dawid Denver Kędzierski. Wśród artystów zaproszonych do Dynowa znaleźli się przyjaciele Dawida z czasów licealnych, którzy znali jego ojca. Był dla nich mistrzem. Chodzi tu o Sebastiana Warszawę, Michała Mrocza, Mariusza Mogilanego, Jacka Wydrzyńskiego oraz Magdalенę-Sięka – Kędzierską. Ponadto Artystą, który towarzyszył rzeźbiarzom w trakcie pleneru był Grzegorz Kijanka – grafik – rysownik odpowiedzialny między innymi za kreowanie strony wizualnej inicjatywy i całego projektu „Daleko do miasta”.

Wernisaz poplenerowy, przedstawienie prac

W dniu 12 sierpnia przy autorskiej Galerii Rzeźby „Pniak” Bogusława Kędzierskiego odbył się wernisaz rzeźb poplenerowych. W ten sposób został zakończony I plener rzeźbiarski. Dawid Kędzierski zapowiedział kolejne inicjatywy w Dynowie inspirowane twórczością swojego ojca.

Tematem I pleneru stał się „Byk” – nawiązanie do herbu miasta. Efektem inicjatywy było umieszczenie wszystkich 6 rzeźb w różnych miejscach Dynowa. „Zadomowienie byka dla Dynowa”, bo tak została nazwana akcja przeniesienia prac w przestrzeń publiczną została przeprowadzona przez pracowników Zakładu Gospodarki Komunalnej w Dynowie w II połowie września. W tym miejscu przedstawiamy wszystkie prace:

Magdalena Sięka – Kędzierska

Tytuł „I co z tym szcurem?”

„Jesteśmy odpowiedzialni za to co oswoliliśmy”

Praca swoją formą nawiązuje do tablicy informacyjnej, która kształtem przypomina młodego byczka. W jej centralnej części znajdują się zakola Sanu i pagórki charakterystyczne dla okolic Pogórza Dynowskiego. W lewym dolnym rogu przedstawiony jest tytułowy szczur w koronie. Zarówno tytuł jak i samo zwierzątko - stanowią pretekst do poszukania - w historii herbu Dynowa - odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule, do czego serdecznie zachęcam. Ufam, że ciekawość wygra z lenistwem...

Dawid Kędzierski „Denver”

Tytuł „Bycza retrospekcja”

„Preferencja drzewa stała się wyznacznikiem myśli, oraz koncepcji byka zawartego w wielobarwnej historii Dynowa.”

Aut. rzeźby Dawid Denver Kędzierski, fot. Daniel Gąsecki

Aut. rzeźby Mariusz Mogilany, fot. Daniel Gąsecki

Aut. rzeźby Jacek Wydrzyński, fot. Daniel Gąsecki

Aut. rzeźby Magdalena Sięka-Kędzierska, fot. Daniel Gąsecki

Aut. rzeźby Michał Mroczka, fot. Daniel Gąsecki

Michał Mrocza

Tytuł „Odkrywki”

„Odkrywki to symultaniczne spotkanie naturalnych form drzewa z kubistyczno-konstruktywistycznym światem ubranym w graficzną powłokę. Rzeźba nie ma frontu by z każdej strony oddawać się widzowi. Lubię dotyk oraz światło zachodzącego słońca.

Przykładając do niej ucho można usłyszeć siebie.”

Sebastian Warszawa

Tytuł „Konstelacja Byka” Byk wśród gwiazd.

„To jedna z trzech zrealizowanych instalacji rzeźbiarskich, których temat sięga przestrzeni kosmosu. Tym razem uchwyciłem zwierzęcy charakter byka tzn. jego agresję / siłę / pęd w kontekście i w oparciu o uproszczoną geometrię, oraz wzmocnioną przestrzeń gradientami barwnymi od ziemi po wszechświat. Kompozycja instalacji w rzucie z góry bezpośrednio nawiązuje do układu gwiazd w gwiazdozbiore Byka.”

Jacek Wydrzyński

Tytuł „Magiczny byk czyli dobre życzenie”

„W sposób symboliczny chciałem ukazać siłę i energię byczej natury jako dobre życzenie dla Dynowa”

Mariusz Mogilany

Tytuł „Na tacy”

„Pieniądze i władza były w tej epoce bogami nie mniej świętymi niż bóstwa wszystkich poprzednich epok.”

Brian Lumley.

Podziękowania

Patronat honorowy nad inicjatywą sprawował Burmistrz Miasta Dynowa – Zygmunt Frańczak

Bardzo dziękujemy dynowskich darczyńcom za pomoc w organizacji pleneru rzeźbiarskiego. Szczególne podziękowania kierujemy do Pani Marii Kędzierskiej za moż-

Aut. rzeźby Sebastian Warszawa, fot. Daniel Gąsecki

liwość jego organizacji na rodzinnej posesji przy Galerii Rzeźby „Pniak” oraz do dyrektora Artura Owsianego i pracowników Zakładu Gospodarki Komunalnej w Dynowie za pomoc przy montażu rzeźb. Ponadto dziękujemy Nadleśnictwu Dynów za przekazanie środków finansowych na katalog podsumowujący plener.

Aneta Pepaś-Skowron
Dyrektor MOK w Dynowie

Spacery fotograficzne

W terminie od 21-23 sierpnia odbyły się w Dynowie spacery fotograficzne „Dynów dom otwarty na cztery strony świata”. Mieszkańcy Dynowa spotykali się, „spacerowali” i rozmawiali z Aleksandrą Różgą (fotografka) i Anetą Pepaś-Skowron (dyrektor MOK w Dynowie).

Pomysł realizacji spacerów fotograficznych, które po raz pierwszy odbyły się w 2013 r. był na tyle ciekawy i dawał interesujące efekty, że MOK zorganizował drugą jego edycję. Aneta Pepaś-Skowron chciała, by tym razem polegały one na odwiedzeniu kilku domów, by właściciele opowiedzieli o nich i o sobie. Pandemia zmieniła te zamiary. Spacery odbyły się w sposób kameralny, ale powstanie z nich wydana opowieść, którą będzie dostępna dla wszystkich chętnych.

– Historia domów jest relacją o rodzinach, o zmieniającym się życiu w miasteczku, a nie tylko o budynkach – zaznacza dyrektorka MOK. Każda wizyta to inna opowieść. Właściciele domów to pasjonaci. Dynowscy artyści (malarka i rzeźbiarz) Jola Pyś-Miklasz i Janusz Miklasz opowiedzieli o domu, który w przyszłym roku będzie miał 100 lat. Właściciele chcą wiosną urządzić „Święto domu”. Zamierzają zaprosić rodzinę, przyjaciół – jeśli będzie to możliwe.

Tadeusz Tymowicz chciałby zachować dla wnuka starą kuźnię. Kowalem był jego dziadek, jest on sam. Tradycja rodzinna zanika podobnie jak małomiasteczkowe i wiejskie kowalstwo.

Ewa Czyżowska postanowiła staremu budynkowi nadać nowe funkcje, chce w nim rozwijać swoją pasję – rękodzielnictwo. Zamierza organizować kursy, stworzyć miejsce, w którym będą mogli się spotykać inni pasjonaci.

Maria Kędzierska mieszka w domu, który wybudowali wspólnie ze zmarłym niedawno dynowskim rzeźbiarzem Bogusławem Kędzierskim. Obok stoi galeria, na podwórku odbył się w sierpniu plener rzeźbiarski, który był także częścią projektu „Daleko do miasta...”

Najmłodszy dom stworzył Rabin Pinchas. To „Dom Pielgrzyma”, czyli Centrum Historii Polskich Żydów. Dziesięć lat temu społeczność żydowska (Centrum to także Fundacja) kupiła w miasteczku opustoszałą halę fabryczną, która została adaptowana na centrum chasydzkie: z synagogą, mykwa, kuchnią koszerą oraz pokojami dla pielgrzymów. Centrum stoi przy ulicy, przy której przed wojną stało wiele żydowskich domów.

Aleksandra Fandrejewska-Tomczyk

Fot. **Aleksandra Różga**

Pomysł i koordynacja: **Aneta Pepaś-Skowron**

– Wymyśliłam temat dla wszystkich spacerów „Dynów, dom otwarty na cztery strony świata”. W czasie spotkań nie zapytałam jednak właścicieli czy ich domu są otwarte na wszystkie strony, na wszystkie idee. Chciałabym, by właściciele domów ze spacerów się spotkali. Mam nadzieję, że będzie to możliwe jeszcze jesienią. Wtedy zapytam ich czy nasze domy, nasze miasteczko jest otwarte na cztery strony świata, czy też niechętnie uchylamy drzwi. – dodaje Aneta Pepaś-Skowron.

Odpowiedź na to pytanie, jak i opowieści o dynowskich domach – rodzinach znajdują się na blogu i specjalnym wydawnictwie.

Gościliśmy w domu:

Joli i Janusza Miklaszów – „Święto domu – 100 lat”

Tadeusza Tymowicza – „W domu ginącego zawodu (kowalstwo)”/ Dynowska Stara Kuźnia

Rabina Pinchasa – „Dom Pielgrzyma” – Centrum Historii Polskich Żydów w Dynowie

Ewy Czyżowskiej – „Dom pasji rękodzielniczej”

Marii Kędzierskiej – „Dom artysty, dom w artystyce”/ spotkanie z żoną Bogusława Kędzierskiego – rzeźbiarza z Dynowa

Andrzeja i Swietłany Teplskich – „Dom budowany na nowo”

Zbigniewa Tobiasiewicza – „Spacer ulicami Dynowa – wspomnienie o żydowskim miasteczku”

Widowisko „Dynowskie Sobótki”

Widowisko „Dynowskie Sobótki” odbyło się 5 września o godz. 18.00 na terenie Ośrodka „Błękitny San” w Dynowie. Dla małej społeczności lokalnej to wyjątkowe wydarzenie, które integruje wiele grup artystycznych działających przy Miejskim Ośrodku Kultury. Od ponad 4 lat w Dynowie realizowany jest pomysł na widowisko plenerowe inspirowane utworem Jana Kochanowskiego „Pieśń Świętojańska o Sobótkce”. Najważniejszą częścią widowiska jest autorska muzyka Daniela Maziarza, który do utworu Kochanowskiego stworzył niepowtarzalne aranżacje. Wartością nadrzędną jest sam tekst, który pisany w XVI w. niesie ponadczasowe treści.

Zespół muzyków z Dynowa wraz z chórem młodzieżowym prowadzonym przez Wioletę Pietrzak zaprezentował wyjątkowy poziom muzyczny i wokalny. Sobótki nie mogłyby odbyć się bez tańczącej młodzieży, która w bieżącym roku przygotowała samodzielnie etudy taneczne. Jest to młodzież z dynowskich szkół, a w widowisku wzięło udział aż 9 par w przepięknych kreacjach inspirowanych rzeszowskim strojem ludowym.

W programie sobótkowym usłyszeliśmy również autorskie utwory duetu „Lirepi”, czyli Marty Grzybowskiej i Mariusza Stępnia. Ten wyjątkowy zespół z Bieszczad wprowadził publiczność w liryczny nastój. Czuliśmy się oczarowani głosem Marty Grzybowskiej, który przeniósł nas w dobre miejsca, bliskie sercu.

Sobótki zakończyły się pokazem kobiecego Teatru Ognia „AURORA” z Rzeszowa. Dziewczyny ubrane po słowiańsku otoczone łunami ognia to obraz, który zostanie długo w naszej pamięci.

ORGANIZACJA

Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie

Koordynacja: Aneta Pepaś-Skowron

Patronat honorowy:

Burmistrz Miasta Dynowa

– Zygmunt Frańczak

Gmina Miejska Dynów

Identyfikacja wizualna:

Grzegorz Kijanka

Dokumentacja filmowa: Jakub Piskorek

Dokumentacja fotograficzna: Daniel Gąsecki

Skład zespołu sobótkowego:

Daniel Maziarz – gitara, flet

Wojciech Wołoszyński – piano

Piotr Dżuła – gitara basowa

Bartłomiej Pietrzak – perkusja

Wioletta Pietrzak – wokal

Chór młodzieżowy prowadzony przez

Wiolettę Pietrzak:

Otylia Hadam

Gabriela Żak

Julia Chrapek

Katarzyna Martowicz

Młodzież/ taniec:

Choreografia: Laura Lech

Organizacja grupy: Natalia Wandas

Natalia Wandas i Darek Tymowicz

Laura Lech i Oskar Kaniuczak

Amelia Kacprzak i Michał Skałuba

Wiktoria Hadam i Michał Bazanowski

Kamila Sokolik i Jakub Chruścicki

Karolina Martowicz i Karol Motyka

Gabriela Marszałek i Marek Martowicz

Katarzyna Pyś i Mateusz Pawłowski

Łukasz Cymbalista

Podziękowania:

- Starostwu Powiatowemu w Rzeszowie za dofinansowanie inicjatywy,
- Firmie „TOTON SHOW” za profesjonalne nagłośnienie i oświetlenie sceny,
- Jednostce Ochotniczej Straży Pożarnej „Dyńów-Przedmieście” za zabezpieczenie przeciwpożarowe,
- Firmie „SÓW-POL” za bezpłatne użyczenie ławek i stolików.

Aneta Pepaś-Skowron
Dyrektor MOK w Dynowie

Konferencja „Małe miasta. Dom polski” - podsumowanie

W sobotę 26 września w Dynowie (obrady w Domu Strażaka w Harcie) na Konferencji „Małe miasta. Dom Polski” spotkali się miłośnicy małych miejscowości.

Prelegenci reprezentowali następujące instytucje i organizacje:

- Samorządowe Muzeum Ziemi Strzyżowskiej;
- Bibliotekę Publiczną w Głogowie Małopolskim;
- Politechnikę Wrocławską;
- Uniwersytet Jagielloński;
- Podkarpackie Centrum Kształcenia Nauczycieli;
- Uniwersytet Rzeszowski;
- Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Dynowie;
- Stowarzyszenie „Lasowiacy” z Głogowa Małopolskiego;
- Stowarzyszenie Kultuwowania Kultury i Tradycji Ziemi Futomskiej;
- Wyższą Szkołę Prawa i Administracji Rzeszowską Szkołę Wyższą;
- Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie

Uczestników konferencji przywitani: Burmistrz Miasta Dynów-Zygmunt Frańczak i Kierownik Zakładu Socjologii Wiedzy i Edukacji – Mariusz Zemło, pomysłodawca konferencji.

„Większość z nas żyje w małych miejscowościach, a publikacje zwykle dotyczą tego jak żyje się w wielkich miastach – uważa Mariusz Zemło, socjolog, prof. Uniwersytetu w Białymstoku, pomysłodawca dynowskiej konferencji. Sobotnie spotkanie było dwudziestym dziewiątym. – Prof. Zemło zaczął organizować konferencje poświęcone współczesnemu i historycznemu życiu w małych miejscowościach w 2000 roku. Dotąd odbyło się 28 spotkań, siedem z nich – na Podkarpaciu. Konferencja w Dynowie była 29. Sesją. Zwieńczeniem każdej jest publikacja. Tak też stanie się w przypadku tej konferencji. Książka zostanie wydana w przyszłym roku.

Konferencja jest częścią projektu „Daleko do miasta: narracje o kulturze lokalnej” Vol 2. DOM. Zorganizował go Miejski Dom Kultury w Dynowie.

– Dynów to niewielkie miasteczko. Od kilku lat tu mieszkam i szefuję Miejskiemu Dому Kultury. Gdy jako MOK przygotowaliśmy się do realizacji projektu „Daleko do miasta: narracje o kulturze lokalnej” zaczęliśmy się zastanawiać nad znaczeniem domu. Czy ze względu na

to, iż z małego miasteczka jest daleko do kina, do teatru, na wystawę czy do uczelni, to pełni on inną rolę niż w dużym mieście? Czy pomaga rozbudzić ciekawość świata, zachować tradycję, staje się centrum kultury i sztuki. – opowiedziała Aneta Pepaś-Skowron, organizatorka projektu. I dodała: – Jeśli przed konferencją wydawało się nam, że tak jest, to po wysłuchaniu referatów wiemy już o tym na pewno”.

Zapraszamy na stronę: www.dalekodomiasta.idynow.pl (filmy, zdjęcia)

Aleksandra Fandrejewska-Tomczyk

Plenerowy Dom Kultury nad Sanem

Od 8 lipca do 5 września na polu namiotowym Ośrodka Turystycznego „Błękitny San” zorganizowany został Plenerowy Dom Kultury. Na mieszkańców Dynowa czekało wiele wydarzeń. Dla najmłodszych przygotowano Plac Zabaw z Dmuchańcami, warsztaty plastyczne, spektakl Podróż Baltazara Gąbki oraz konkurs wiedzy o Pogórzu Dynowskim – „Koło na wesoło” (wspólnie ze Związkiem Gmin Turystycznych Pogórza Dynowskiego).

Z kolei starsi mieszkańcy naszego miasta mogli wziąć udział w spotkaniu z cyklu – „Dynów Moje Miasto – Moja Historia” gdzie tematem była twórczość rzeźbiarza Bogusława Kędzierskiego, posłuchać koncertów kapel: „Tońko”, „Młoda Harta” czy „Dynowian”,

a także wziąć udział w corocznym Przeglądzie Kapel, Śpiewaków, Instrumentalistów Ludowych „Pogórzańska Nuta”.

Finałem Plenerowego Domu Kultury na Sanem było widowisko „Dynowskie Sobótki” (5 września), które zakończyło cały cykl wydarzeń.

Zapraszamy za rok !!!

Łukasz Domin

„Pogórzańska Nuta 2020”

9 sierpnia odbyła się kolejna XXIX edycja Przeglądu Kapel, Śpiewaków i Instrumentalistów Ludowych „Pogórzańska Nuta 2020”

Jury po wysłuchaniu wszystkich prezentacji postanowiło nagrodzić i wyróżnić uczestników tegorocznego przeglądu w sposób następujący:

W kategorii Zespołów Śpiewaczych:

I miejsca i nagrody otrzymują Grębowianki i Młode Lubatowianki
II miejsca i nagrody otrzymują Uherczanki i Łem-MY
III miejsca i nagrody otrzymują Hermanowianki i Stryki i Stryjenki
Na Festiwal do Kazmierza nad Wisłą jury wytypowało Grębowianki

W kategorii Solistów – Śpiewaków:

I miejsce i nagrodę otrzymuje Barbara Chorążak
II miejsce i nagrodę otrzymuje Władysław Młaś
III miejsce i nagrodę otrzymuje Jan Hodór
Wyróżnienie i nagrodę otrzymuje Jacek Wojtuń
Na Festiwal do Kazmierza nad Wisłą jury wytypowało Władysława Młaś

W kategorii Kapel:

Równorzędne dwa I miejsca i nagrody otrzymują Trzcinicoki i Kurasie
II miejsce i nagrodę otrzymują Bachórzanie
III miejsce i nagrodę w otrzymują Iskierczanie

W kategorii tej wyróżnienie i nagrodę otrzymują Dynowianie, a nagrodę specjalną otrzymuje Lasowianka Na Festiwal do Kazmierza nad Wisłą jury wytypowało Kapelę Kurasie.

W kategorii Zespołów Mistrz i Uczeń:

I miejsce przyznano Kapeli Pogórzanie z Dynowa
II miejsce i nagrodę przyznano Lidii Białej i Zuzannie Walawender
Na Festiwal do Kazmierza nad Wisłą jury wytypowało Kapelę Pogórzanie.

W kategorii Solistów – instrumentalistów:

I miejsca i nagrody otrzymują: Szymon Tadla i Aleksandra Cieślik
II miejsca i nagrody otrzymują: Jakub Czapla i Lidia Anna Białej
III miejsce i nagrodę otrzymuje: Aleksandra Kuraś
W kategorii tej wyróżnienie i nagrodę otrzymuje Aneta Ho-dór.
Na Festiwal do Kazmierza nad Wisłą jury wytypowało Szymona Tadla.

Nagrody finansowe ufundowali: Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie oraz Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie

Sponsorzy: Starostwo Powiatowe w Rzeszowie i Piekarnia Genesis – ciasto

Dziękujemy za zabezpieczenie przeciwpożarowe jednostce OSP Dynów oraz Leokadii i Januszowi Derdzie za przygotowanie posiłków.

Zapraszamy za rok na jubileusz 30-lecia przeglądu!
Janusz Kędziński

Nowe czasy – nowe wyzwania

Rok 2020 był i nadal pozostaje rokiem nietypowym, innym ze względu na pandemię. Wiele instytucji musiało ograniczyć swoją działalność, zmienić plany i dostosować się do wymogów reżimu sanitarnego. Chciałybyśmy Państwu opowiedzieć jak minął ten rok kalendarzowy w dynowskiej bibliotece.

Tuż przed marcowymi obostrzeniami 3 marca 2020 zdążyłyśmy zorganizować 2 spotkania autorskie z Krzysztofem Piersą – terapeutą uzależnień, pasjonatem gier komputerowych, youtuberem, pisarzem fantastyki. Pierwsze spotkanie odbyło się w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1 im. Twórców Niepodległej Polski. Wzięła w nim udział młodzież z klas VI-VIII. Kolejne zaś, zorganizowane dla młodzieży z dynowskich szkół średnich, odbyło się w siedzibie Miejskiej Biblioteki Pu-

blicznej w Dynowie. Tematyka obu spotkań dotyczyła bardzo aktualnego tematu, a mianowicie uzależnienia od komputera.

Współczesny świat funkcjonuje w oparciu o nowe technologie. Postępu i rozwoju cywilizacji nikt nie zatrzyma i nikt nie stara się tego uczynić, gdyż jest to niemożliwe do wykonania. Należy jednak pamiętać, że nowe technologie mają nam w życiu pomóc, ułatwić je i uprzyjemnić, mają być dodatkiem do naszej codzienności, a nie jej sensem. Często dzieje się jednak inaczej. Nagminnie i niekontrolowane korzystanie z komputera, tabletu, smartfonu i Internetu głównie przez dzieci i ludzi młodych, powoduje szereg zaburzeń natury psychologicznej. Przejawiają się one często poprzez utratę granicy pomiędzy światem wirtualnym a rzeczywistością, rodzą się trudności w nawiązywaniu

kontaktów między ludźmi, są coraz liczniejsze zachowania agresywne, zatracona zostaje granica pomiędzy dobrem a złem, wkrada się świadomość o anonimowości i bezkarności.

To są tylko przykładowe skutki uzależnienia, a jest ich oczywiście o wiele więcej. I właśnie ta problematyka była tematem obu spotkań.

Skomplikowany temat komputerowych i internetowych uzależnień i ich skutków omawiał **Krzysztof Piersa, autor książki „Komputerowy ćpun”**, który nie jest psychologiem lecz... praktykiem. *„Od piątego roku życia nałogowo grał w gry komputerowe i tak przez dwadzieścia lat... Aż się zorientował, że w ten sposób może przegrać swoje życie; dośłownie i w przenośni.*

Zaczął walczyć z uzależnieniem i wygrał, a nie była to łatwa droga. Dlatego swoim doświadczeniem dzieli się z innymi, aby poszli już przetartym szlakiem. Mówi graczom, jak sprawdzić, czy ich granie to jeszcze pasja, czy już uzależnienie. Pomaga ich bliskim zrozumieć, czym są gry komputerowe i dlaczego tak wciągają. A przede wszystkim radzi, jak wyjść z nałogu przy wsparciu najbliższych”.

Młodzież uczestnicząca w spotkaniach ośmielona prostą formą przekazu, łatwym, przystępnym językiem z elementami młodzieżowego slangu zadawała mnóstwo pytań, na które otrzymała wiele cennych odpowiedzi i rad od człowieka doświadczonego przez życie.

Krzysztof Piersa szczególną uwagę zwrócił na problem hejtu, czyli „mowy nienawiści w internecie”. Podał też kilka wskazówek jak sobie poradzić w takiej sytuacji.

Współczesne czasy są bardzo trudne dla wszystkich i nie da się „uniknąć” korzystania z nowych technologii. Zdecydowanie też ułatwiają funkcjonowanie w wielu dziedzinach od prostych zakupów przez Internet, poprzez zapis do lekarza, do np. wysłania zeznania podatkowego, wniosku do urzędu itp. Internet może dostarczyć też wielu radości, spowodować, że miło spędzimy czas np. wirtualnie podróżując lub wykonując kolejne serie ćwiczeń fizycznych. Wszystko zależy od tego, kto co szuka...

Od 12 marca 2020r. zamknięto biblioteki. W trosce o zdrowie czytelników i nasze musiałyśmy zmienić plan działań na 2020 r.

Ten czas wykorzystaliśmy do przeprowadzenia skontrum, czyli przeliczenia ilości książek w bibliotece. Ta swego rodzaju inwentaryzacja księgozbioru, pozwoliła na gruntowne jego porządkowanie. Skontrum przeprowadziłyśmy elektronicznie, a w jego wyniku ubytkowałyśmy najbardziej zniszczone egzemplarze. Ponadto książki zostały starannie poukładane tak, aby można było pomieścić wciąż powiększający się księgozbiór.

W tym miejscu należy wspomnieć, że do księgozbioru od początku roku 2020 wprowadzono 416 pozycji książkowych, które stanowią dary od czytelników i sympatyków Miejskiej Biblioteki Publicznej w Dynowie. Liczba ta nie jest ostateczna, gdyż nadal opracowujemy podarowane nam książki. Za wszystkie też teraz gorąco dziękujemy!

Ponadto zakupionych zostało ok. 500 pozycji stanowiących kontynuację serii i oczywiście nowości wydawnicze, a na ich zakup pozyskałyśmy dofinansowanie z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 5 000zł, pozostałe środki to dotacja z UM w Dynowie w wysokości ok. 7 000 zł.

W związku z pandemią, w tym roku skoncentrowałyśmy się na pracy nad księgozbiorem. Oprócz nowych książek, postanowiłyśmy wyszukać dla czytelników też nowych autorów, tak aby oprócz znanych, lubianych i poczytnych pisarzy zaoferować czytelnikowi kogoś nowego.

Okazało się, że czytelnicy naszej biblioteki chętnie sięgają po polskich autorów, zarówno tych piszących kryminały, czy sensację jak i literaturę obyczajową. Niesłabnącym zainteresowaniem cieszą się sagi historyczne, jak i współczesne naszych rodzimych pisarzy. Czytelnicy lubiący zagadki kryminalne i historię wypożyczają kryminały retro.

Wszystkie nowości można na bieżąco przeglądać w naszym katalogu on-line dostępnym na stronie internetowej biblioteki jak i UM w Dynowie.

Miło nam stwierdzić, że czytelnictwo w MBP w Dynowie pomimo pandemii COVID-19, rozkwita. Nieustająco przybywa nowych czytelników. Od stycznia do listopada zapisało się 78 nowych osób, które serdecznie witamy!

Z ogromną radością informujemy mieszkańców Dynowa, że w ramach **Budżetu Obywatelskiego na rok 2021** będzie realizowany projekt związany z utworzeniem działu dla dzieci w dynowskiej bibliotece. Dzięki tej inicjatywie, stanie się ona bardziej atrakcyjnym i funk-

cyjnym miejscem zarówno dla mieszkańców, jak i dla turystów coraz chętniej odwiedzających Dynów.

Poparcie dla projektu było imponujące (ponad 600 osób oddało swój głos podczas głosowania!) Serdecznie dziękujemy!

Ogromne podziękowania składamy również Pani **Alinie Głąb**, czytelniczce oraz uczestniczce warsztatów organizowanych przez MBP w Dynowie! To właśnie Pani Alina pewnego dnia przyszła do biblioteki i zaproponowała współpracę przy realizacji i promocji projektu w ramach Budżetu. Można śmiało stwierdzić fakt, że będziemy tę współpracę „owocnie” kontynuować.

Mając na uwadze dobro i bezpieczeństwo nas wszystkich prosimy o korzystanie z możliwości zamawiania książek telefonicznie, e-mailowo lub za pomocą rezerwacji bądź zamówień w katalogu on-line. Przypominamy, że cały katalog biblioteki jest dostępny internetowo.

Z bibliotekarskimi pozdrowieniami i życzeniami Wesołych Świąt oraz pomyślności w Nowym 2021 Roku

**Grażyna Paździorny
Anna Marszałek**
Fot. Ze zb. MBP w Dynowie

Wielka Synagoga w Dynowie

Próba rekonstrukcji

Synagoga, popularnie zwana w Polsce bożnicą lub bóżnicą, w jidysz *szulem*, po hebrajsku *bejt ha-kneset*, czyli „domem spotkań” jest budynkiem podstawowym dla funkcjonowania społeczności żydowskiej. Synagogi nie były jednak i nie są świątyniami. Nie są w nich składane ofiary, nie ma kapłanów. Rabin nie jest kapłanem, lecz uczonym w Piśmie, którego autorytet wynika z mądrości, wiedzy, ze znajomości Tory i Talmudu, jest duchowym przywódcą gminy. O ile Świątynia Jerozolimska była mieszkaniem Boga i do wnętrza mieli ograniczony wstęp tylko kapłani, o tyle synagoga jest miejscem zebrań wiernych. Funkcję synagogi może pełnić każde pomieszczenie, jeżeli zbierze się w nim tzw. *minjan*, czyli quorum w liczbie dziesięciu dorosłych mężczyzn w wieku powyżej 13 lat. Dlatego często mamy problem z zakwalifikowaniem danego budynku do grupy synagog, jak i precyzyjnego określenia ilości synagog funkcjonujących w mieście.

Nieistniejąca już synagoga w Dynowie nie wzbudzała dotychczas głębszego zainteresowania polskich historyków, historyków sztuki i architektury. Pogłębionej analizy formalno-sty-

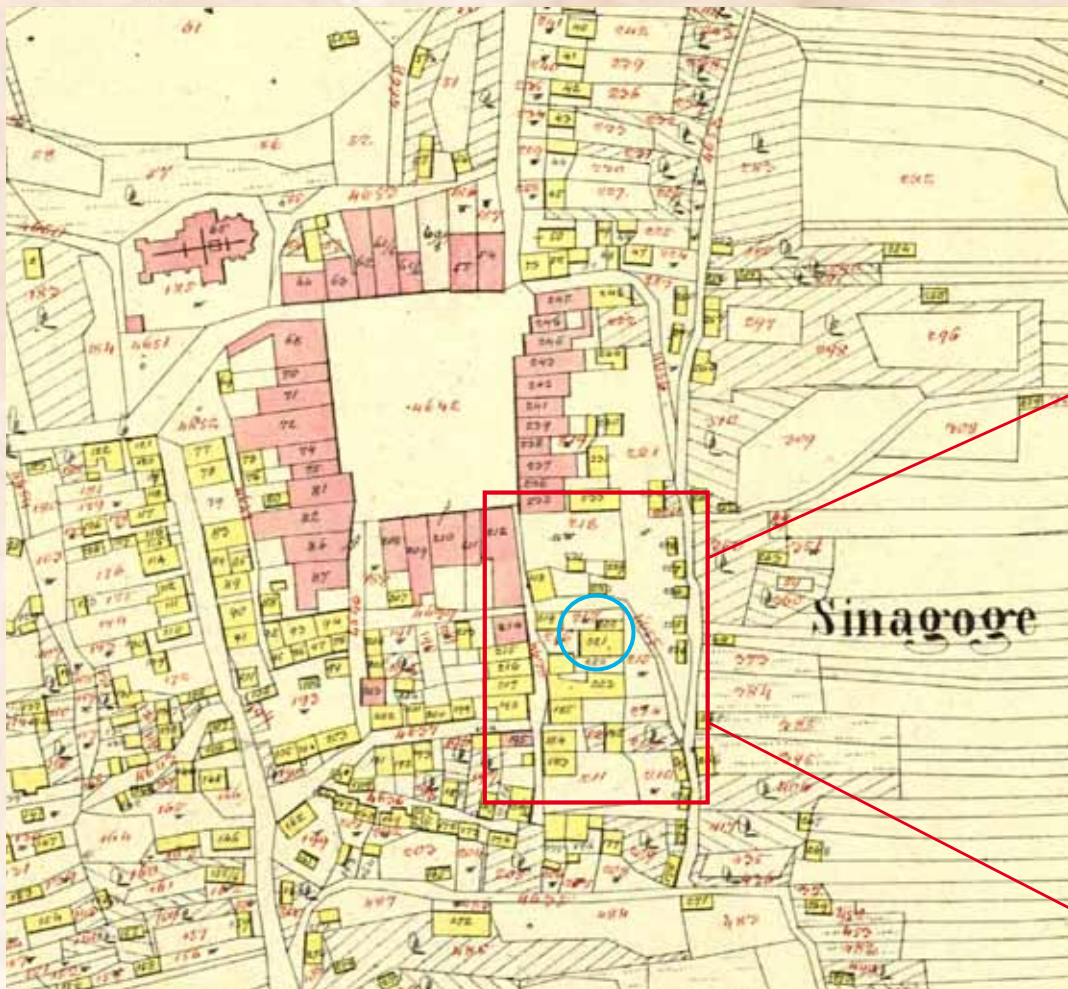
Wielka Synagoga w Dynowie, lata 30-te XX w. Zdjęcie udostępnione przez Janusza Jarosza za zgodą właściciela.

Bima w dynowskiej synagodze. Zdjęcie prasowe.

listycznej obiektu należałoby się spodziewać po przedwojennych opracowaniach konserwatorskich. Niestety jedyny dokument historyczno-architektoniczny, dotyczący bóżnicy w Dynowie pochodzi z 1934 r. i nie spełnia tych oczekiwań. Mowa tu o odnalezionym w lwowskiej Bibliotece im. Stefanyka odręcznym opracowaniu „Inwentaryzacja pow. Brzozowskiego”, autorstwa Jerzego Zanozińskiego.

Do podjęcia próby rekonstrukcji dynowskiej synagogi skłoniło mnie zdjęcie udostępnione przez Pana Janusza Jarosza, któremu w tym miejscu serdecznie dziękuję za inspirację do pracy. Zamieszczone obok, przedstawia fasadę zachodnią i fragment południowej elewacji obiektu wraz z przyległym, drewnianym budynkiem, należącym do gminy żydowskiej. Pozwólę go sobie nazwać tutaj przyszkółkiem. Dodać należy, że w bezpośrednim sąsiedztwie Wielkiej Synagogi znajdował się jeszcze trzeci budynek synagogalny. Mógł on pełnić rolę bóżniczki cechowej. Informacji tych dostarcza nam literatura wspomnieniowa. Należy brać jednak pod uwagę fakt, że pisana była na emigracji z pewnym poślizgiem czasowym i nie zawsze zachowuje precyzję opisu, wszak pamięć ludzka jest zawodna. Musimy jednak korzystać z tych opisów, jakie nam pozostały, kierując się równocześnie zasadą ograniczonego zaufania. Lea Wachs-Raf w pracy *Days of Ruin and Wandering*, przetłumaczonej przez Dave Horowitz-Larochette, w rozdziale *Days of tribulation* dotyczącym 1939 r. pisze: *Napadli na trzy domy modlitwy, które znajdowały się obok*

Plan katastralny Dynowa z 1852 roku - fragment przedstawiający układ urbanistyczny miasta - powiększenie. Mapa w Archiwum Państwowym w Rzeszowie, zespół nr 1313 kataster gruntowy, sygn. 3512.

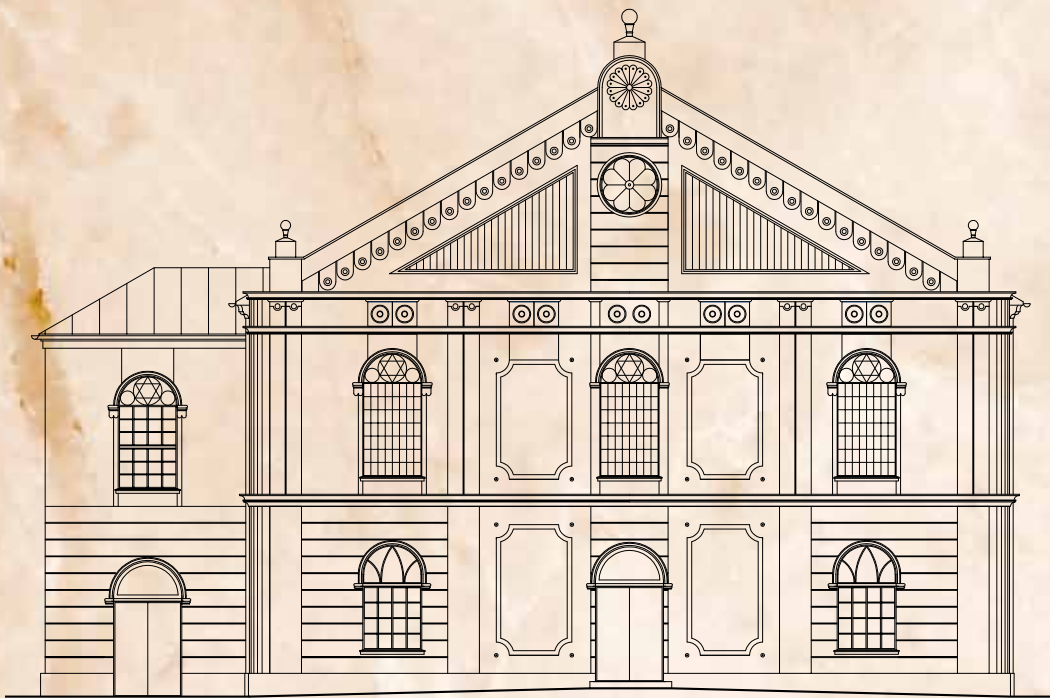
Mapa późniejsza, z zaznaczoną planowaną synagogą (brak datowania)

Mapa jeszcze późniejsza, z wybudowaną synagogą (brak datowania)

Ogólny widok Dynowa, fragment pocztówki z 1931 roku z zaznaczoną synagogą.

Synagoga w Dynowie – rekonstrukcja. Elewacja zachodnia - frontowa. Wykonała Lidia Tobiasz na podstawie szkiców opracowanych przez Michała Piechotkę.

siebie, ale głównie na „Szul”, który stał pośrodku pomiędzy salą do nauki a „Kloiz”. I nieco dalej pisze: (nie wiem, co się stało z dwoma innymi domami modlitwy obok). Potwierdza to naszą dotychczasową wiedzę, że w Dynowie przed II wojną światową istniały trzy synagogi (domy modlitwy). To, że funkcjonowały one w swym bezpośrednim sąsiedztwie, potwierdzają wspomnienia księdza Kazimierza Pysia: ... dowiedzieliśmy się, że Niemcy spalili główną, murowaną synagogę i dwa drewniane budynki (też domy modlitwy) związane z tą synagogą.

Murowany budynek synagogi pochodził z drugiej połowy, a być może nawet z końca XIX w. Do ustalenia wieku obiektu posłużyły nam mapy katastralne Dynowa. Na mapie z 1852 r., w miejscu, na którym oczekiwaliśmy naszej synagogi, murowanego budynku jednak brak. Jest tam natomiast drewniany budynek z również drewnianą przybudówką. Na mapie, w nieodległym sąsiedztwie tego miejsca, widnieje napis „Sinagoge”. Świadczy to o tym, że ten teren miasta był zdominowany przez gminę żydowską. Już jednak na późniejszych mapach katastralnych, widzimy w interesującym nas miejscu, najpierw planowaną budowlę murowaną, a na kolejnej już wybudowaną murowaną synagogę, oznaczoną charakterystyczną gwiazdą Dawida. Problem w tym, że kolejne mapy, na które się powołujemy, nie posiadają datowania. Mimo tego braku, na tych przesłankach oparłem powyższe datowanie powstania rekonstruowanej synagogi. Na podstawie prezentowanego zdjęcia, wiek synagogi potwierdzili: architekt Michał Piechotka z Warszawy oraz architekt Lidia Tobiasz z Rzeszowa. Obydwoje są znakomitymi znawcami architektury synagogalnej. Obydwoje zwrócili uwagę na elewację bóżnicy, na której, zwłaszcza na tympanonie, widać elementy dekoracyjne secesyjne. Można co prawda przyjąć, że wystrój elewacji mógł być wynikiem wykończenia starszego budynku. Można również odnieść wrażenie, że budowa synagogi trwała dość długo, niejako „na raty”, stąd elewacja późniejsza niż sam budynek. Wątpliwości jest wiele. W opracowaniu Zanozińskiego czytamy, że obiekt w roku 1934 posiadał elewację tynkowane tylko na ścianie zachodniej i południowej. Dwie pozostałe ściany były z surowej cegły. To kolejny argument na postawienie hipotezy, że brak funduszy powodował rozłożenie inwestycji w czasie przez niezbyt zamożną gminę żydowską

Kolejną ważną kwestią jest sprawa lokalizacji synagogi. Na podstawie zachowanych zdjęć nie mamy wątpliwości, w którym miejscu znajdowała się budowla. Zwłaszcza zdjęcie lotnicze z 1931 r. precyzyjnie ją sytuuje w przestrzeni miasta. Posadowiona była na wschodniej tarasie

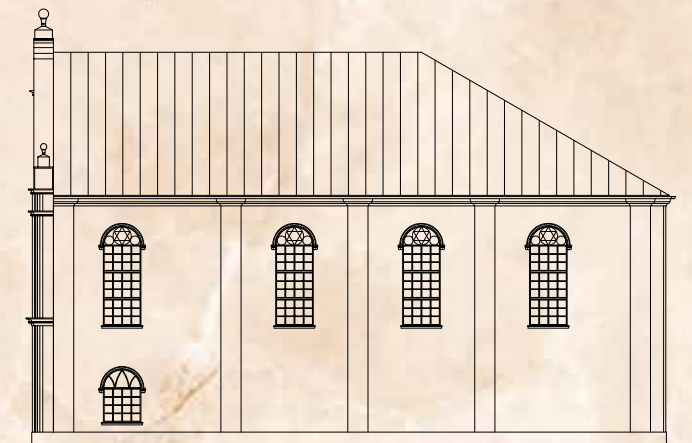
pradoliny Sanu, tworzącej hipsometrycznie dość wysokie wzniesienie, a właściwie skarpę, poniżej której znajdowało się Podwale. Była wyraźnie wyeksponowana i otoczona niską zabudową domów. Synagoga została zbudowana przy ulicy przylegającej do rynku od strony południowo-wschodniej, ale była wycofana w głąb części miasta, zamieszkałej przez ludność żydowską. Na załączonych mapach katastralnych i na zdjęciu widzimy charakterystyczną uliczkę, która za synagogą „zawija się”, schodząc ukośnie na Podwale. Uliczka ta, w nieco zmienionym kształcie, przetrwała do dzisiaj. Dla mniej zorientowanego czytelnika warto dodać, że w miejscu dawnej synagogi stoi dzisiaj blok mieszkalny przy ul. Kazimierza Wielkiego 3.

Budowla była orientowana. Co to oznacza? W czasie modlitwy należało zwracać się w kierunku Jerozolimy, podobnie jak czynił to prorok Daniel. W krajach diaspory oznaczało to przeważnie kierunek wschodni, stąd zwyczaj orientacji

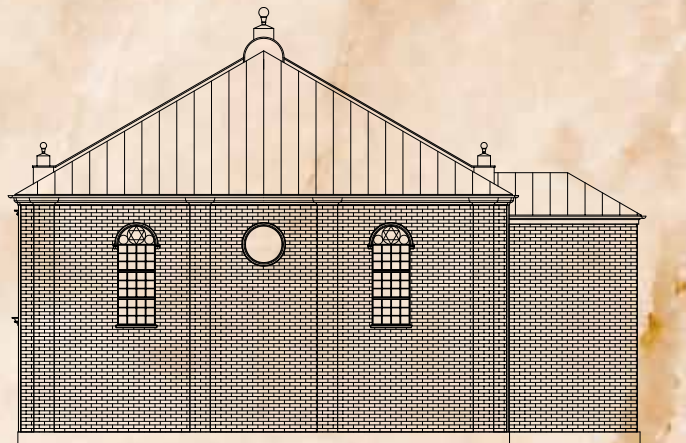
(od łac. *orient* – wschód) synagog. Fasada frontowa zachodnia posiadała wejście główne. Umieszczony nad wejściem do synagogi napis, witał wchodzących słowami „Ma Tovou Ohaleicha Yaakow”. Słowa te należy rozumieć „Jak dobrze być w Namiocie Jakuba”, czyli jak dobrze jest być w miejscu kultu. Dekorację architektoniczną fasady głównej stanowiły pilastry i charakterystyczne fryzy złożone z okręgów. Naroża budowli były lekko zaokrąglone. Po wejściu do przedsionka bóżnicy, po obydwu jego stronach, znajdowały się dwa mniejsze pomieszczenia. Jedno służyło krawcom a drugie rzeźnikom religijnym. Przedsionek traktowany był jako strefa pośrednia pomiędzy sacrum i profanum, gdzie w nawiązaniu do Psalmu 26:6 *Umywam moje ręce na znak niewinności i obchodzę Twój ołtarz, Panie* umieszczone było naczynie do umywania rąk. Na wysokości tych pomieszczeń, przylegając do ściany północnej dobudowana była przybudówka. Posiadała wejście od strony zachodniej. W niej znajdowała się klatka schodowa dla kobiet, prowadząca na piętro, gdzie zlokalizowany był babiniec. Nawiązywał on do Dziedzińca Kobiet - obszaru wydzielonego w otoczeniu Świątyni Jerozolimskiej.

Sala główna miała kształt kwadratu. Posiadała posadzkę obniżoną w stosunku do poziomu posadzki przedsionka. To obniżenie poziomu sali głównej koresponduje z treścią hymnu, Psalmu 130:1, *Z głębokości wołam do Ciebie Panie*. W sali głównej było prawdopodobnie 12 okien: po trzy w ścianach północnej i południowej, dwa duże i okulus w ścianie wschodniej oraz trzy wewnętrzne okna od strony babinca. Tego ostatniego stwierdzenia nie możemy być pewni, gdyż równie dobrze przegroda pomiędzy galerią kobiet a salą główną mogła być ścianą parapetową z kratą drewnianą powyżej. Zgodnie z Księgą Daniela (6:11), okna umożliwiają kontakt z Niebem. Wymaganie, aby było ich 12 (zapisane w księdze *Zohar*), nawiązywało do 12 plemion Izraela.

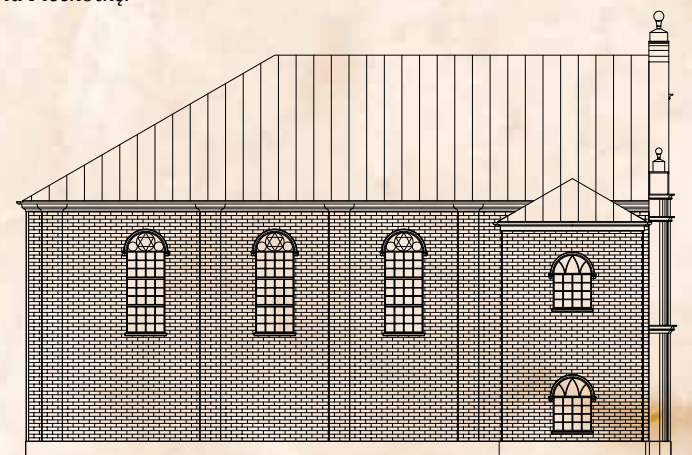
Pośrodku synagogi znajdowała się artystycznie wykonana bima. Ma ona również swe źródło biblijne. W Księdze Nehemiasza (8:4) określana jest, jako drewniane podwyższenie (hebr. *migdal ec* – dosłownie: drewniana wieża). *Bima-almemor* (miejsce wywyższone) to podium, z którego odczytywana była Tora, prowadzone modlitwy i wygłaszane nauki. Dynowska bima, zbudowana na planie kwadratu, miała u podstawy wymiary około 1/3 wymiarów sali głównej. Słupy bimy sięgały stropu sali i tworzyły wieżę (komin - którym modlitwy „unosyły się prosto do Boga”). Bima była sklepiona kopułką. Słupy zaś spięte były ściągami stalowymi – ankrami. Wzmocnienie takie było konieczne dla zrównoważenia rozporu od łuków i kopułki. Słupy bimy były podporą

Synagoga w Dynowie - rekonstrukcja. Elewacja południowa. Wykonała Lidia Tobiasz na podstawie szkiców opracowanych przez Michała Piechotkę.

Synagoga w Dynowie - rekonstrukcja. Elewacja wschodnia. Wykonała Lidia Tobiasz na podstawie szkiców opracowanych przez Michała Piechotkę.

Synagoga w Dynowie - rekonstrukcja. Elewacja północna. Wykonała Lidia Tobiasz na podstawie szkiców opracowanych przez Michała Piechotkę.

Synagoga w Dynowie - rekonstrukcja. Rzut parteru. Wykonała Lidia Tobiasz na podstawie szkiców opracowanych przez Michała Piechotkę.

dla belek płaskiego stropu, który mógł być dwójakiej konstrukcji: albo jako drewniana więźba, oszalowana od spodu deskami i otynkowana, albo strop był ceglany na belkach stalowych (strop Kleina) i również otynkowany. Dzisiaj nie sposób tego stwierdzić. Sufit pomalowany w kolorze niebieskim był poświęcony światu astrologicznemu i wypełniały go znaki zodiaku. Na środku sufitu widniał wizerunek Lewiatana.

Ściany pokryto malarskimi dekoracjami. Opis polichromii dynowskiej synagogi odnajdujemy w opracowaniu *The Destruction of Dynow, Sanok, Dubiecko (Dynów, Poland)* pod redakcją Davida Moritza, wydanym w Nowym Jorku w 1949/50 roku. Obrazy i symbolika umieszczona na ścianach odzwierciedlały sceny biblijne oraz historię narodu żydowskiego. Wykorzystywały też biblijny język hebrajski. Wśród motywów zaczerpniętych z Biblii jeden przedstawiał ofiarę Abrahama. Na ścianie widniał ołtarz ofiarny otoczony wznoszącym się dymem z płonącego drewna, w pobliżu którego Abraham spostrzegł białego baranka, uwikłanego rogami w zaroślach. Inna scena przedstawiała Mojżesza w pobliżu Góry Synaj. W obrazie dominował krzew gorejący, ogień oświetlający szczyt góry, a w jego pobliżu sandały Mojżesza. Odnosi się to do wersetu z Biblii, w którym Bóg mówi Mojżeszowi: *Zdejm sandały z nóg, gdyż miejsce, na którym stoisz, jest ziemią świętą*. Na wschodniej ścianie synagogi widniała święta dla Żydów miasto Jeruzalem ze Ścianą Zachodnią. W ścianie wschodniej wbudowana była specjalna szafa ołtarzowa *aron ha-kodesz* (hebr. Święta skrzynia), w której znajdowały się zwoje Tory, czyli tekst pierwszych pięciu ksiąg Starego Testamentu. Zajmował on miejsce Arki Przymierza. Przed nim zawieszony był *ner tamid* (hebr. Wieczne światło) na pamiątkę *menory* (świecznika świątynnego). Nad całością górowało okrągłe okno – okulus. Wzdłuż północnej ściany znajdował się obraz, którego treść była zaczerpnięta z Psalmu 137 *Nad rzekami Babilonu*. Przedstawiał on lament po zburzeniu

pierwszej świątyni. Powyżej malowidła widniał napis Lewitów, którzy nie chcieli śpiewać świętych pieśni na ziemi swych wrogów - *Jakże możemy śpiewać pieśń Pańską w obcej krainie? Jeruzalem, jeśli zapomnę o tobie, niech uschnie moja prawica! Opis zawarty w publikacji potwierdza, że w polichromii występował też obraz czterech symbolicznych zwierząt, będących ilustracją cytatu z Pirke(j) Awot (5, 20), traktatu z Miszny: *Bądź silny jak lampart, lekki jak orzeł, szybki jak jeleń i śmiały jak lew, aby spełnić wolę Ojca twego w niebie*. Wystrój dopełniały tablice z cytatami z Biblii, tekstami modlitw, fragmentami psalmów.*

Wielka Synagoga w Dynowie została zniszczona przez Niemców 15 września 1939 r. w piątek, w drugi dzień *Rosz ha-Szana*. Będąc w ruinie została rozebrana w 1940 r. Prawdopodobnie wraz z budynkiem spłonęło całe archiwum gminy żydowskiej. Nie zachowała się żadna dokumentacja pozwalająca odtworzyć z precyzją zapomniany dzisiaj obiekt. Tym cenniejsze są wykonane przez architekta Michała Piechotkę szkice rekonstrukcyjne, pozwalające zwizualizować budowlę. Podkreślić należy fakt, że zostały wykonane odręcznie, z architektonicznym i artystycznym zacięciem. Na ich podstawie architekt Lidia Tobiasz wykonała cyfrowe rekonstrukcje elewacji synagogi oraz cyfrowo przerobiła szkice rzutów obiektu. Wszystkie proporcje są przybliżone, jak to się udało wyczytać z fotografii, rzutu pozostawionego nam przez Jerzego Zanozińskiego i dokonanej analizy porównawczej. W tym miejscu składam najszersze podziękowania Panu Michałowi Piechotce i Pani Marii Piechotkowej za nieocenioną pomoc, merytoryczne uwagi i wsparcie w pracy nad opracowaniem tego tekstu. Podziękowania kieruję również do Pani Lidii Tobiasz za profesjonalne przeniesienie szkiców do oprogramowania CAD oraz do Pana Jerzego Bylickiego, który wskazał mi kierunek poszukiwań w lwowskiej Bibliotece im. Stefanyka.

Józef Stolarczyk

„Dynowska Stara Kuźnia zaprasza miłośników przeszłości”

W Dynowie udostępniono dla zainteresowanych przeszłością rzemiosła w mieście i regionie, kuźnię jako małe muzeum kowalstwa rodzinnego i regionalnego. Jest to cenna inicjatywa obecnego właściciela tego obiektu – Tadeusza Tymowicza. W minionym roku w miejscu starej rozebranej kuźni (z 1873 r.), postawił ten mały obiekt, który ma przypominać o idącej w zapomnienie kowalskiej profesji, stąd też jego nazwa - „Dynowska Stara Kuźnia”.

W muzealnej kuźni czas się zatrzymał, całe wyposażenie znajduje się w miejscach, jakby przed chwilą pozostawił je kowal. W przeszłości w kuźni podkuwano konie podkowami, wykonywanymi specjalnie dla danego konia. Ale kowal był także miejscowym artystą metaloplastyki, spod jego ręki wychodziło wiele ciekawych krzyży na cmentarne groby. To tu powstawały żelazne narzędzia i sprzęty głównie dla okolicznych rolników, ale i metalowe przedmioty użytku codziennego dla mieszkańców miasteczka.

Choć budynek współczesny to duch w nim XIX wieczny, poprzez znajdujący się tam miech z 1893 r. (przechowywany dotychczas na strychu stojącego obok domu mieszkalnego) i wiele innych zabytkowych już dziś narzędzi kowalskich.

Pan Tadeusz jest wnukiem kowala, synem kowala i sam jest kowalem także, kultywuje tradycję rodzinną, którą zaszczerpił także u syna i wnuków, którzy pomagali mu w budowie muzealnej kuźni. W budynku kuźni ale i na zewnątrz znajduje się mały zbiór sprzętu i dawnych przedmiotów użytku codziennego nie związanych bezpośrednio z kowalstwem, np. formy do pieczenia chleba, robienia masła, uprzęży dla koni, żarna, sprzęt do wytwarzania przędzy czy do kiszenia kapusty. Są one efektem gromadzenia, zbierania ich u rodzin kowalskich w poddynowskich wioskach.

Już dziś można tu prowadzić lekcje o rzemiośle i zobaczyć formowanie żelaza w piecu kowalskim w nieopodal znajdującej się czynnej kuźni Pana Tadeusza Tymowicza.

autor tekstu:
Jan Wolak

Kuźnię znajdziecie Państwo w Dynowie na ul. Sikorskiego 21. Możliwość zwiedzania kuźni codziennie w godzinach od 9⁰⁰ do 17⁰⁰, tel. kontaktowy: 791 647 144. Więcej informacji dostępnych jest na:

- fb/Dynowska-Stara-Kuźnia-Tadek-Tymowicz
 - <http://ekomuzeum.pogorzedydnowskie.pl/item/dynowska-stara-kuznia/>
- Zainteresowanych zachęcam do zwiedzania kuźni. Chętnie pokażę moje zbiory i opowiem o ich wykorzystaniu przed laty.

Tadeusz Tymowicz
Fot. ze zbiorów T. Tymowicza

